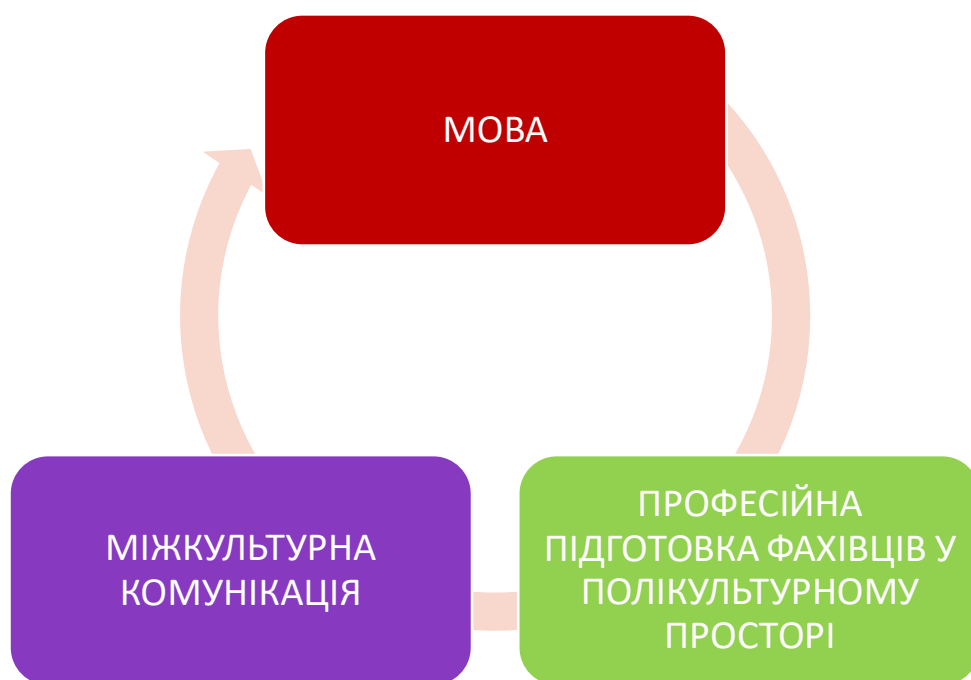

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

ХАРБІН – 2021

ОДЕСА – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Харбінський інженерний університет

Південний науковий центр НАН України і МОН України

Секція теоретичної та прикладної лінгвістики

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Харбін – 2021

Одеса – 2021

УДК 80+371.134+374.32+008-021.3

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 7 від 25 лютого 2021 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у
полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 4. – Харбін :
Харбінський інженерний університет, 2021 – 239 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР),
2021

© Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна), 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- А. М. Богуш* доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
- В. А. Глущенко* доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального, германського та слов'янського мовознавства Слов'янського державного педагогічного університету
- Дін Сюечжун* доктор філософії, професор, заступник директора інституту міжнародної освіти Харбінського інженерного університету
- О. І. Іляді* доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри методик дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету Володимира Винниченка
- Т. І. Койчева* доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
- Т. М. Корольова* доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
- Р. Ю. Мартинова* доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, професор кафедри західних і східних мов та методики їх навчання ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
- С. М. Наумкіна* доктор політичних наук, професор, академік Української академії політичних наук, завідувач кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

- А. Пак* доктор філософії (PhD in Linguodidactics), координатор Освітньо-інформаційного й культурного центру Республіки Корея Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
- О. В. Попова* доктор педагогічних наук, професор, декан факультету іноземних мов, директор Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від українського боку
- О. В. Тищенко* доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов та перекладознавства Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
- Хоу Мінь* доктор філософії, професор гуманітарного інституту Харбінського інженерного університету
- Цун Ченцзюй* кандидат педагогічних наук, директор Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» від китайського боку
- Чжан Чжицзянь* доктор філософії, професор, проректор з міжнародних зв'язків Харбінського інженерного університету

ЗМІСТ

ВСТУП	8
<i>Койчева Тетяна Іванівна.</i> Україна – Китай: науковий вектор академічної співпраці.....	8
СЕКЦІЯ I. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА, ЗАГАЛЬНОГО І ЗІСТАВНОГО МОВОЗНАВСТВА	10
<i>Аккурт Владислава, Соріч Владислав.</i> Концепт земля в етнотекстах.....	10
<i>Derik Ilona.</i> Distinctive Features Of English Jail Slang.....	13
<i>Корольова Тетяна.</i> Локалізація у машинному перекладі.....	15
<i>Lemberskii Oleksandr.</i> Information and Communication Technologies as Tools for Development of Effective Communication in Contemporary Higher Education.....	16
<i>Стоянова Тетяна.</i> Реквізити документів із захисту прав на освіту та їх переклад.....	19
<i>Шерстюк Ольга.</i> Сучасний підхід до вирішення лексичних проблем перекладу науково-технічної літератури.....	20
<i>Юхимець Світлана.</i> Міжсистемні запозичення терміносистеми «транспортна логістика».....	23
СЕКЦІЯ II. МОВНА КАРТИНА СВІТУ: СХІД VS ЗАХІД.	
<i>吕宏钢.</i> 从文化层面分析中乌两国新冠疫情应对措施差异.....	26
<i>许耀丹.</i> 中西方家庭教育的差异.....	26
<i>宗成菊.</i> 外语学习过程中的养成教育.....	28
<i>Yumrukuz Anastasya, Erdoğan Sefahat.</i> Türk Dünyanın Dilimsel Resminin Ulusal Ve Kültürel Unsuru.....	32
СЕКЦІЯ III. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	35
<i>Гриценко Вікторія.</i> Забезпечення освітнього середовища засобами інноваційних технологій під час навчання майбутніх перекладачів.....	35
<i>Dudoladova Alyona, Dudoladova Olga.</i> The Current Issues of Mall Application in Esl Settings.....	37
<i>Олійник Оксана. Ярова Лариса.</i> Культурно-марковані елементи в новинних текстах як параметр доперекладацького аналізу.....	38
<i>Popova Oleksandra.</i> Education Strategies and Tactics under Conditions of the Coronavirus Covid-19 Pandemic.....	41
<i>邹昕格.</i> 浅析对外汉语教学在泰国得到蓬勃发展的原因.....	43
<i>贾欣.</i> 小议对外汉语教学入门阶段的汉字教学问题.....	45

<i>赵芮辰</i> . 关于国际汉语教学中教师语言的思考.....	47
<i>杨佳乐</i> . 浅谈对外汉语课堂教学中的“精讲多练”原则.....	49
СЕКЦІЯ ІV. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ.....	51
<i>Богущ Алла, Березовська Людмила</i> . Професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільної освіти до міжкультурної комунікації	51
<i>郭海燕</i> . 国际汉语教师的“文化宽容”	54
<i>Княжева Ірина</i> . Дослідження емоційно-аксіологічного компоненту полікультурної компетентності майбутніх учителів	56
<i>栾晔</i> . 浅谈对外汉语语法教学的方法.....	59
<i>莫尔贡·亚历山大·亚历山德罗夫娜</i> . 基于能力的方法，在多元文化环境中专业培养未来的语言学家.....	61
<i>Орехова Лариса, Лісовська Раїса, Ричка Тетяна</i> . Формування граматичної компетенції інофонів нефілологічних ЗВО.....	64
<i>Руденко Юлія</i> . Педагогічний супровід у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти під час дистанційного навчання....	67
ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ.....	69
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.....	74

ВСТУП

*Вчися, ніби не можеш знайти і
ніби побоюєшся втратити.
Конфуцій*

Україна – Китай: науковий вектор академічної співпраці

Пропонуємо до вашої уваги третій випуск міжнародного періодичного журналу «Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі». Цей журнал присвячений україно-китайській співпраці в освітній, науковій і культурній сферах, підтримці програм наших держав щодо реалізації спільних наукових досліджень, академічної мобільності здобувачів вищої освіти та науковців, обміну культурною спадщиною.

Редколегія журналу робить все можливе для сприяння розробленню і подальшого розвитку концепцій, різних педагогічних технологій, які дозволяють впливати на молодь і готувати національні гуманітарні еліти для нашої держави і Китаю, а Університет Ушинського прагне брати найактивнішу участь у цьому процесі. Практика конструктивної кооперації гарантує успішність академічної співпраці між представниками багатьох країн світу та має ґрунтовні підстави констатувати входження України в Європейський і східний науково-освітянський простір, фундаментом якої є здобутки вітчизняних і зарубіжних науковців у галузях саме мовознавства і професійної освіти відповідно до викликів часу, економіко-правових і суспільно-політичних стратегічних векторів співпраці України з державами Заходу і Сходу. Затребуваність журналу в наукових колах, авторитет серед освітянської інтелігенції, аспірантів і студентів, усіх, хто хоче відчувати себе в єдності однодумців, говорить про те, що журнал знайшов свого читача.

Наразі не втрачають своєї актуальності лінгводидактичні проблеми викладання іноземних мов в середній і вищій школі; нагальні питання загального та зіставного мовознавства; сучасні розвідки в галузях перекладознавства і синології; проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах сучасного полікультурного простору; історико-філософські детермінанти

формування мовної особистості в багаторівневій системі освіти тощо.

Внесок науковців у розвиток вищенаведених напрямів сприяв досягненню нового рівня міжнародної освітньої співпраці, окреслив перспективні вектори подальшої багатополлярної взаємодії України з країнами світу, специфікував оптимальні модули інтеракції між учасниками глобального науково-освітнього простору.

Зауважимо, що Міжнародний проект «Інститут Конфуція» Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського та продуктивна робота представників секції теоретичної та прикладної лінгвістики Південного наукового центру НАН України та МОН України дозволяють реалізувати пріоритетні напрями вищої освіти у сфері гуманітарного розвитку суспільства на таких платформах, як-от: вища освіта – світовий ринок праці; педагогічний практичний досвід – модернізація структури та змісту освіти в світовому полікультурному просторі; збереження національного скарбу – міжнародна співпраця та інтеграція у сферах науки, освіти і культури; імплементація інновацій у всі сфери життя – вдосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки тощо.

Користуючись нагодою, хочу щиро подякувати нашим партнерам за співпрацю і їхній внесок у розвиток теорії і практики професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах полікультурного простору. Сподіваємося, що ініційовані дискусії з актуальних проблем філології і підготовки фахівців у сучасному просторі буде й в подальшому сприяти формуванню єдиного наукового простору через інтеграцію провідного досвіду вітчизняних і зарубіжних учених.

Тетяна Іванівна Койчева,
доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СЕКЦІЯ І

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА, ЗАГАЛЬНОГО І ЗІСТАВНОГО МОВОЗНАВСТВА

Владислава Аккурт

*кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

Ростислав Соріч

*здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності
035 Філологія Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

КОНЦЕПТ «ЗЕМЛЯ» В ЕТНОТЕКСТАХ

Ключові слова: *концепт, вербалізація, структура, земля, етнолінгвістика.*

Вступ. Концепт *Земля* є, мабуть, одним з найголовніших в культурі українського народу. Земля, саме для українців, є не лише інтерпретацією поняття «батьківщина», а й має такі значення, як «мати», «годувальниця», «багатство» (не тільки багатство у матеріальному плані, а й ще, у плані духовному, єднання з природою), «місце останньої зупинки в житті земному», «притулок», або «схованка», та й багатьох інших смислових інтерпретацій цього концепту. А найбільш яскраво і динамічно висвітлити цей концепт з точки зору лінгвістичних та, зокрема, етнолінгвістичних аспектів, можна лише за допомогою аналізу тих текстів в яких наявні етнокультурні риси і мовний код етносу, в особливостях одиниць якого відбилася структура, семантика, та особливості мовної картини світу.

Методи дослідження. Використовувався *метод суцільної вибірки*, для формування корпусу матеріалу. Також були застосовані такі методи, як: *аналіз, систематизація, синтез.*

Результати і обговорення. Для того, щоб дослідити зміст концепту *Земля* потрібно спершу зрозуміти, що саме є концептом. О. Селіванова трактує це поняття, як інформаційну структуру свідомості, певними чином організовану одиницю пам'яті, що містить сукупність знань про об'єкт пізнання, набутих шляхом взаємодії п'яти психічних функцій свідомості й підсвідомого [3]. Також концепт визначають як багатомірне й багатовимірне культурно значуще соціопсихічне утворення в колективній свідомості певної мовної спільноти, «розсіяне» у змісті лексичних одиниць, корпусі фразеології, пареміологічному фонді, системі стійких порівнянь, що відбивають образи-еталони [3]. В. Карасик трактує концепт як утворення з цілісним, образним і поняттєвим аспектами [1]. Не дивлячись на термінологічну невизначеність, форму концепту створюють й образні ознаки, що й не викликає особливих застережень: метафоричне світосприйняття, що тягнеться скрізь віки, витіснило науково-обґрунтоване, але

фрагменти найпершого знання у концепті не занепали та зникли, і їй передусім виявляються у художній мові.

В українській мові лексемі *земля*, яка представляє собою ядро концепту, притаманна об'ємність та багатозначність смислового наповнення. Зокрема, «Словник української мови» фіксує такі значення: земляна поверхня, площина, по якій ходять; суша (антонім воді); ґрунт, який обробляється, використовується для вирощування рослин; країна, держава, край; місце життя і діяльності людей, тощо [4].

Матеріальне та духовне життя народу – це невичерпне джерело фразеотворення, й в той же час, екстралінгвістичне тло, на якому більш об'ємно виступають мовні цінності. Стійкі вислови, що за допомогою лаконізму і образів утворюють фразеологічну картину світу, в якій завжди будуть наявними лакуни, так і щільно заповнені фразеологічними відшаруваннями сфери. Ці сфери, відображаючи різні аспекти народного буття, ілюструють вагомість вербалізованих ними подій, явищ, предметів. З огляду на вибірковість номінації фразеології, вона охоплює ті ділянки дійсності, що з певних причин є найважливішими у світі для людини, і спрямовує фразеологізми на суб'єкт. Тобто інтенція мовця-творця полягає не в намірі описати світ, а інтерпретувати його, чи дати йому оцінку. З огляду на це, очевидним є фразеологічний потенціал концепту *земля*, що є центром цілої фразеологічної сім'ї [2].

Отже, ми пропонуємо розглянути такі ознаки концепту *земля* на фразеологічному рівні:

1. Певна територія (*за тридев'ять земель* – дуже далеко; *земля обітована* – багатий, розкішний край, заповітне місце, пристанище).

2. Пристановище після смерті (лежати в землі – бути похованим; з *сирою землею повінчатися* – померти; *живцем в землю вложити* – передчасно погубити кого-небудь; *покинути грішну землю* – помирати).

3. Підтримка, опора (*земля тікає з-під ніг* – хто-небудь втрачає рівновагу, зазнає краху; *прикипіти до землі* – завмерти застигнути на місці від сильних переживань, великої несподіванки; *земля горить під ногами, земля западається* – для кого-небудь становище стає критичним, безвихідним).

4. Охорона, сховок (*ладний провалитися крізь землю, хоч крізь землю провалитися* – у когось виникає бажання якомога швидше звідкись зникнути).

5. Прагматизм, реалістичність (*відриватися від землі* – втрачати почуття реальності; *зсадити з хмар на землю, скинути з неба на землю* – повернути до дійсності, реальності).

6. Ганьба, або крах (*змішати з землею* – жорстоко розправитися з ким-небудь, принизити когось; *зрівняти з землею* – зруйнувати повністю, знищити вщент; втоптати в землю – заплямувати, зганьбити, дискредитувати когось, щось).

7. Обов'язковість, або нездійсненність подій (*вирвати під землею* – дістати де завгодно, здійснювати що-небудь будь-якими засобами; *хай з землі викопай* – обов'язково дістань де завгодно; *діставати з-під землі* – робити що-небудь неймовірно, досягати чогось ніби неможливого).

8. Місце життя, побутування (*топтати землю* – бути живим, жити; *засівати землю слізьми* – переживати нестатки, злидні, горе; *ударити лихом об*

землю – забувати біду, горе, не втрачати надії на краще).

9. Важка праця (*зрошувати потом землю* – важко працювати, затрачати чимало зусиль, праці, обробляти землю).

10. Миттєвість, або несподіваність (*як із землі вирости, як з-під землі вродитися* – несподівано з'явитися; *як у землю запастися, як земля прогинула* – безслідно зникнути).

11. Кількісна оцінка (*аж земля трясеться* – дуже сильно, гучно, потужно; *як з-під землі* (зі словом голос) – дуже глухий, далекий; *не чути землі під ногами* – дуже швидко, енергійно; *землі не доторкатися* – дуже легко, швидко).

Вербалізація концепту *земля* на фразеологічному рівні, відбувається внаслідок того, що деякі лексеми неможливо вжити у певних смислах. По суті, це реалізація принципу мовного табування. У випадках подібних ситуацій, ці вербалізатори виконують роль евфемізмів. Сталі звороти, які виступають як один член речення, наближаються до паремії, тобто, до прислів'їв, приказок, які вживаються здебільшого як окремі, самостійні висловлювання. Значна частина з них є прикладами народної мудрості, свідченням високої моральної і соціальної культури етносу, притаманних йому етичних норм. До них також відносяться й стереотипи, як суб'єктивний ідентифікатор різних життєвих ситуацій. Іншими словами, можна сказати, що вони відносяться до культурного багатства етносу, де сконцентроване вираження народного світорозуміння та світосприйняття. Наведемо кілька прикладів таких паремій. *Земля – наша мати, всіх нас вона годує*. Тут земля виступає в образі годувальниці. *Праця, вкладена в землю – не пропаде*. В цьому випадку земля асоціюється з працею. *Правди в землю не зарисеш* [5]. В цьому виразі земля виступає у якості важкодоступного місця, або сховища.

Сталі вирази репрезентують образно-емоційні й національно-культурні ознаки в структурі концептів (в нашому випадку – в структурі концепту *земля*), які з різних причин інші засоби мови втілити не можуть. Усна народна творчість дає змогу відтворити структури концептів в ретроспективі, оскільки фіксує розвиток їх значення – передумови, джерела, зрощення смислів, виявляючи саме ті концептуальні ознаки, що були закладені впродовж різних епох.

Тепер проаналізуємо особливості концепту *земля* на прикладі різних форм художньої літератури, зокрема в поезії. На основі кількох прикладів, розглянемо як різні письменники апелюють до предметних ознак пов'язаних з землею. Наприклад: *За нашу землю кам'яну* (Д. Павличко); *Земля ця з кременю* (І. Драч); *Вже їх земля – копалини, й копальні, залізні кігті шахт у глибину* (Л. Костенко). Звертаючись до вживання землі в переносному значенні, дуже часто письменники під землею, мають на увазі хліб, їжу. Наприклад: *Земля моя – хлібино репана, свята і тепла* (І. Жиленко); *Як мед – земля, повітря – як вино* (І. Жиленко). Дуже часто землю наділяють людськими властивостями, що є характерним для такого стилістичного засобу як персоніфікація: *Я (земля) серце маю, очі й вуха* (М. Вовчок); *Хребет землі до Сонця поверта* (Л. Костенко); *Мовчить ясночоло земля* (М. Вінграновський). Характерні ознаки відображають усталені психологічні риси персоніфікованої землі, серед яких: емоційні, ментальні та спонукальні. Ментальний компонент характеру землі робить акцент на її всеохопному інтелекті та первозданній мудрості.

Аналізуючи ці приклади художньої літератури, можна дійти висновку, що метафора – є потужним інструментом пізнання світу та дійсності. А на прикладі концепту *земля* ми бачимо, що він є дуже багатозначним, і форма його вербалізації залежить від майстерності автора.

Висновки. Отже, розглянувши особливості концепту *земля* на прикладі фольклору та творів художньої літератури, можна зробити висновок, що це поняття є, в якомусь сенсі, космічним, оскільки воно має велику кількість форм прояву в етнокультурах різних етносів, що відстежити всі існуючі форми є вкрай важким завданням, в особливості, коли це стосується зниклих та забутих форм. Досліджуючи вплив цього концепту на культуру української нації, ми з'ясували, що він є сакральним для українців, ніби частинка душі. Це дає нам право назвати його однією з домінуючих особливостей української нації, та її «ментальним скарбом». Але через те, що час невинно рухається вперед, з'являються все нові й нові інтерпретації цього концепту, тому ми вважаємо за доцільне продовжити започатковане дослідження, та в подальшому поповнити словники концептів української культури його новими проявами.

Література (References)

1. Карасик В. И. (2002). Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград: Перемена.
2. Кононенко В. І. (2008). Українська лінгвокультурологія. Київ: Вища школа.
3. Селіванова О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля.
4. Білодід І. К. Гнатюк Г. М. Черторизька Т. К. (ред.) (1980). Словник української мови. Т. III. Київ: Наукова думка.
5. Ужченко В. Д. Ужченко Д. В. (2007). Фразеологія сучасної української мови. Київ: Знання.

Iona Derik

PhD in Philology, Associate Professor,

*State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"
Odesa, Ukraine*

DISTINCTIVE FEATURES OF ENGLISH JAIL SLANG

Key words: *English jail slang, distinctive features, communicational phenomenon*

Jail slang is an interesting social and communicational phenomenon which encompasses as it is the subject of a separate discipline - communal translation in the penitentiary system. There also are distinguished jail slang dictionaries and glossaries. Among the sources of the authentic jail slang there is the US site 'Prison Diaries' and British BBC series 'Porridge'.

The objective of these theses was to give a short outline of jail slang peculiarities and highlight distinctive features of this lexis stratum.

First and foremost, jail slang is an argot used primarily by criminals and detainees in penitentiary institutions. It's a form of anti-language, widely used among prisoners and ex-prisoners to encrypt their messages from the other citizens. Words of jail slang are employed to denote criminal behavior, jail life, legal cases, street life, and different types of inmates. Jail slang varies depending on institution, region, and country. The out-of-date name for jail slang was 'thieves' cant', as it used to be called in Dickens's

and Thackeray's times.

Among the jail slang words which penetrated into literary English bulk there are 'snitch' for an 'informant', 'ducking' for manipulation technique with prison officers.

All jail slang words may be subdivided into such groups as: monosemantic words, polysemantic words, rhyme-based words on the analogy with Cockney dialect. From the point of view of the regional varieties there are also distinguished US slang, UK slang, Australian slang, Israeli slang, Zimbabwe slang.

The most widely used terms for informants are 'squealer', 'nark', 'rat' and 'grass' in UK jail slang. 'Rat' is a case of zoosemy.

The most recurrent term for drug-dealers is 'bagman', while drugs are usually ciphered as 'cookies', 'sweets', 'candy' and drug injection is nominated as 'fix', 'hit', 'shot', 'bang' or 'doze'.

To illustrate difference in terms coinage in British and American jail slang we can adduce two variants for solitary confinement: respectively 'seg' in UK jail slang which originated as shortening from the word-combination 'administrative segregation' and 'block' or 'box' in US jail slang.

'Porridge' can denote not only most popular meal in jail but also imprisonment as such, later on giving name to BBC series 'Porridge' aimed at popularizing many jail slang words.

In Australian an informant is termed as 'dog'. It's another example of zoosemy.

There are also many examples of homonymy among the regional varieties.

'Green' in US jail slang means 'money' and 'greens' in Australian jail slang means 'jail clothing'.

There are many toponyms and anthroponyms among jail slang words which acquire new meaning.

'Pompey' is in Northern England jail slang term for a correctional institution.

There are also sound-imitating words coined to resemble literary onomaetopoeic words. Thus, 'cockatoo' coined on the basis of 'cockadoodldoo' means an inmate who is on the alert to inform his cellmates of prison officers in advance.

Shortenings and abbreviations are almost the most numerous coinages among jail slang words ('cellie' for 'cellmate', 'crim' for 'criminal', 'C.O.' for 'Correctional Officer').

Sometimes idioms are used. Thus, 'to be in the hole' means 'to be in solitary confinement', 'take flight' means 'to fight with other inmates'.

It's interesting that there are also gender varieties in jail slang. In female jail slang prison robe is called 'blue' because of blue jeans, in male jail slang it's 'greens'. Prison guards are called 'chiefs' by male inmates and 'bosses' by the females. Women call their cellmates not 'cellies', but 'bunkies' from 'bunkbed'. Cell is termed 'hole' by male detainees and 'cage' by the female ones.

The analysis of the different varieties has revealed the following tendencies:

1) the most recurrent objects of nomination are represented by inmates and criminals' types;

2) there exist both areal and gender discrepancies between different varieties of jail slang;

3) the core of any jail slang variety is formed by the lexis coined by means of shortening, sound-imitation, transfer of meaning, word-formation on analogy and

abbreviation.

There have been attempts to research jail slang, carried out by Bert Little and Alicja Dziedzic-Rawska on American prison slang. The perspective of our research is seen in contrasting existing approaches to this study and also investigating the issue of adequate translation of English jail slang into Ukrainian.

References

1. Little, Bert (1982). *Prison Lingo: A Style of American English Slang*. *Anthropological Linguistics*. Vol. 24, No. 2 (Summer, 1982). Trustees of Indiana University. PP. 206-244. Retrieved January, 2021, from <https://www.jstor.org/stable/30027838>.
2. Dziedzic-Rawska, Alicja (2016). *Linguistic Creativity in American Prison Settings*. *Lublin Studies in Modern Languages and Literature* Vol.40, Iss.1. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Marii Curie-Sklodowskiej. PP.65-80. Retrieved January, 2021, from <https://scholar.google.pl/scholar?oi=bibs&cluster=17090561669126648099&btnI=1&hl=pl>.

Тетяна Корольова

*доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладу та теоретичної і прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

ЛОКАЛІЗАЦІЯ В МАШИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Ключові слова: локалізація, машинний переклад, програмне забезпечення, цільова аудиторія, документація.

У науковій літературі локалізація розглядається з двох точок зору: опис програмного забезпечення і характеристики постачальників послуг локалізації. Останнє пояснюється сучасними умовами розвитку бізнесу, які диктують необхідність залучення в процеси локалізації таких сфер діяльності, як телекомунікація, лінгвістичне супровід і навчальні заклади.

У цьому дослідженні локалізація розуміється як процес зміни документації, що супроводжує певний продукт, та дбає про відповідність його цільового призначення у конкретній суспільній культурі (Esselink, 2003; Рума, 2004). Локалізація передбачає такі зміни, які необхідні для задоволення запитів певного «національного і культурного середовища» (Esselink, 2000: 3). Відомо, що будь-яке національно-культурне середовище вимагає певних змін у ряді випадків, включаючи грошові розрахунки, способи запису дат та часу, обсяг необхідної інформації, форм ведення документації тощо.

З точки зору перекладу локалізація – це адекватна передача тексту оригіналу мовою перекладу. При цьому локалізація має на увазі більше, ніж прості лінгвістичні перетворення: продукція і супроводжуюча її документація повинні бути пристосовані до цільової аудиторії, мови та культури певного суспільства.

Враховуючи вищесказане, основними проблемами при перекладі є наступні:

- коректний вибір значення при полісемантичності мовної одиниці в конкретному

контексті і вибір способу передачі значення при відсутності даної семантичної одиниці в мові перекладу;

- визначення граматичних відповідностей у мові реципієнта та їх правильне вживання в конкретній мовній ситуації;

- пошук еквівалентів для стійких словосполучень і можливостей їх презентації в мові перекладу.

Сучасний стан систем машинного перекладу за допомогою використання локалізації дозволяє адаптувати ділову документацію до потреб будь-якої спільноти, пов'язаної єдиною мовою і культурою.

Література (References)

1. Esselink, B. A. (2000). *Practical Guide to Localization*. Amsterdam: John Benjamins [in English].
2. Esselink, B. H. & Somers, L. (Ed.). (2003). Localisation and Translation. *Computers and Translation: A Translator's Guide*. Amsterdam: John Benjamins, pp. 67–86 [in English].
3. Рут, А. (2004). *The Moving Text: Localization, Translation and Distribution*. Amsterdam: John Benjamins [in English].

Oleksandr Lemberskii

*Teacher at the Department of Translation, Theoretical and Applied Linguistics, State Institution
“South Ukrainian National University Pedagogical University named after K.D. Ushynsky
Odessa, Ukraine*

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS TOOLS FOR DEVELOPMENT OF EFFECTIVE COMMUNICATION IN CONTEMPORARY HIGHER EDUCATION

Keywords: *modern ICT, learning communications, prescriptive model of ICT implementation, attributive signs of self-realization, principles of ICT.*

Introduction. The development of modern teaching information-communication technologies opens up the possibility for improving the quality of higher education. Indeed, pedagogically competent application of these technologies can provide a real breakthrough in the personification of the educational process; help to overcome the costs of the mass-reproductive system of training ICT – Information and Communications Technology has the proven power to change the world.

The issue of this paper is aimed at analysing and discussing the usefulness of Computer-Assisted Interpreting (CAI). The aim of this paper is to analyse and discuss the impact technologies may have had on interpreting practice and what the future may hold in light of the need for this professional field to look to the future of communication and adapt accordingly to the trends of the Third Millennium.

Nowadays Information and Communication Technologies (ICT) are part of every translator's and interpreter's job, vast majority of professionals in this field use ICT in their work [1, p. 14]. Both translators and interpreters use computers, online dictionaries and terminology databases, computer-aided translation tools (CAT), searching engines, different communication tools and other types of ICT in their everyday working practice [2, p. 987]. Therefore, we strongly believe that the Master of Applied Linguistics curriculum should include ICT based elements in order to provide students with the learning experience 'consistent with the demands and

expectations of the current market' [1, p. 15]. To be prepared for the real professional world, graduates should be equipped not only with the language knowledge and skills but with ICT-related skills and they should have some experience in using modern electronic tools for translating and interpreting. Moreover, ICT need to be integrated into the whole training process to make it more efficient and practice oriented.

Methods. According to the subject of research and the definition of tasks, the following methods are used: method of component analysis; comparative and descriptive methods, the method of translation analysis, the method of translation errors analysis.

Literature Review. The research is based on the web sources such as Simple English News (<http://www.simpleenglishnews.com/>) or News in Easy English (<http://newsineasyenglish.com/>) etc. to develop interpreting skills at early stages of interpreters training. They provide clean high quality sounds spoken slowly and it is the ideal material for early interpreting practice.

Discussion results. According to Ukrainian traditions of translators and interpreters training the theoretical knowledge of translation principles, concepts, professional terminology is considered to be very important. It should support the practical skills of translating and interpreting. But it must be admitted that traditional forms and methods of teaching translation theory, such as lectures and classes where students just listen to the teacher, answer questions, have tests and occasionally make reports or presentations, are now out of date and ineffective.

In our view, theoretical classes should be as interactive as possible. And the best solution in this case is using ICT to support acquisition of theoretical knowledge of the basic translation studies ideas and terms as well as to demonstrate the best and worst practices in order to illustrate the theoretical points under discussion. To help students to learn translation terms in the easiest way, it is advisable to use puzzles (crosswords). All over the world, puzzles and crosswords are known as the most popular intellectual games for both children and adults. They are widely used in educational practice including teaching languages. The experience of using crosswords in teaching translation theory demonstrates that making and solving crosswords help to learn professional terms more efficiently. Tests in the form of crosswords can be considered as an alternative solution to the traditional tasks as they enhance students' activity, improve their interest and motivation.

When making terminology crosswords students can understand meanings of terms better, and solving crosswords made by their colleagues helps them to revise and deepen their knowledge. It is also useful to make and solve crosswords which require translating terms from one language to another. Such tasks help to develop translation skills easily as making and solving puzzles looks more like having a fun rather than studying.

Using ICT in interpreters training courses can help to show students the best practices in consecutive and simultaneous (conference) interpreting as well as to provide examples of 'bad practices' (interpreters' failures). The sources of these materials have been discussed above. Online sources also provide perfect audio and video materials for developing interpreting skills. For interpreting exercises in class it is advisable to use records instead of reading or speaking as a teacher should listen to

the students' speech and be able to control and correct possible mistakes or pronunciation imperfections.

The method of translation errors analysis and correction is considered to be an important part of translators' training within the Master of Applied Linguistics course. It helps students to become 'immune' to the most common errors and make fewer mistakes in their practical work in future. It is definitely better to learn by someone else's mistakes than to make one's own mistakes.

However, it should be borne in mind that ICT-based activities cannot be used in isolation, but included into the whole course as its integral part. They should not replace traditional activities proved to be efficient in translators and interpreters training over the years and decades.

Conclusion. Having discussed the issue of reasonability of using ICT for teaching translation and interpretation for Masters of Applied Linguistics, the author believes it is possible to state that it undoubtedly has certain benefits. ICT integration into the curriculum enables teachers to support every stage of the translators and interpreters learning process, to make it more efficient and to get better results.

The variety of pedagogical tools provided by these new technologies facilitate the production of authentic materials, enabling the realisation of the value-centred learning approach. ICT also offer flexibility, and the means to adapt the learning process to suit different types of learning patterns so that learners can all be engaged in the process [2, p. 989]. IC-technologies also foster collaborative work, making students be aware of various roles around their future profession, and they provide the means to accompany and support learners in a constructive way throughout the acquisition of techniques and skills, allowing also the assimilation of a critical attitude which empowers them and enables them to become independent professionals. ICT can contribute to the quality of the training of expert linguists when such specialists are in great demand. Teachers elaborate new web and online methodological support and learning tools for students, thus creating an environment of independent learning. Students are increasingly turning towards the web and online resources. *Higher education systems have grown exponentially in the recent few decades to meet the increasing demands for quality education. The swift advancements in ICT have also helped to propel the higher education sector to serve the students and teachers better.*

References

1. Frand, J. (2006) The Information Mindset: Changes in Students and Implications for Higher Education. *EDUCAUSE Review* 41 (March/April): 14–16.
2. Howell, L. P., Joad, J. P., Callahan, E., Servis, G., Bonham, A. C. (2009) *Generational forcecasting in academic medicine: a unique method of planning for success in the next two decades*. *Acad Med.*; 84:985–993.
3. Prensky, M. 2005/2006. Listen to the Natives. *Educational Leadership* 63 (4): 8.

Тетяна Стоянова

к. філол. н., викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

РЕКВІЗИТИ ДОКУМЕНТІВ ІЗ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ОСВІТУ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

Ключові слова: титул, преамбула, міжнародний документ.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням важливості міжнародних документів в межах постійного та стрімкого розвитку міжнародної співпраці та забезпечення прав людини на освіту. Структура юридичного документа є ключовою для упорядкування змісту угоди, її цілісності та єдності, вона має забезпечити «правильне поєднання цілей та принципів з конкретними постановами, що мають забезпечити їх реалізацію» [Кучик О. С. 2017: 91], тому важливою умовою при перекладі документів із захисту прав на освіту є точне відтворення всіх її реквізитів.

Методами проведення дослідження послуговували структурний підхід, лінгвістичне спостереження та елементи зіставного аналізу.

Результати і обговорення. Першим та постійним реквізитом міжнародних документів ЮНЕСКО із захисту прав на освіту, а саме декларацій, конвенцій та резолюцій є титул, який містить офіційну назву документа. Раніше назва входила до преамбули, проте в останні роки її стали виділяти окремо, оскільки вона «допомагає визначити об'єкт і цілі договору, відповідно до яких тлумачать його зміст» [Кучик О. С. 2017: 91]. Титул документів, що досліджуються, не завжди має однакоvu форму; як правило, на першому місці подано повну офіційну назву ЮНЕСКО мовою документа; якщо один документ укладений декількома мовами, то наводяться назви всіма мовами, що є в документі, як це наведено, наприклад в наступних юридичних документах: *Declaration of Berlin – 柏林宣言*, *Resolutions (twenty-eight Session, Paris, 25 October to 16 November 1955) – 决议 (第二十八届会议, 巴黎, 1955年10月5日–11月16日)*; *Asia-Pacific Regional Convention on the Recognition of Qualifications in Higher Education – 亚洲及太平洋地区承认高等教育资历公约*. Часто міжнародні документи можуть бути названі за місцем та датою проведення, наприклад, *(Qingdao Declaration (2015) – 青岛宣言 (2015))*. Як зазначено у Віденській конвенції, назва договору не впливає на його юридичну силу, проте назва документа може вказувати на належність до нормативно-правових документів, а саме, конвенцій, пактів, декларацій, резолюції тощо [Лукашук І. І. 2001: 51] та відтворення їх є обов'язковим у зв'язку з інформацією яку вони несуть.

Наступним реквізитом міжнародного документа є преамбула, яка є вступною частиною документа. Преамбула є змінним реквізитом, проте у досліджуваних документах, зустрічається завжди, вона сприяє «закріпленню офіційних цілей, принципів договору та мотивів його заключення. Преамбула може бути традиційною (повною) та сучасною (спрощеною) та складається з

набору назв держав або органів, що укладають договір [там само]. Наприклад:

«We, Ministers, leading officials of multilateral and bilateral agencies, senior representatives of civil society and private sector organisations, gathered at the invitation of the Director-General of UNESCO and of the Minister of Environment and International Development of Norway, in Oslo from 16 to 17 December, for the Eighth Education for All (EFA) High-Level Group Meeting...»

«我们，各国部长、多边和双边机构的负责人、民间社会组织和私营部门组织的高级代表应联合国教科文组织总干事和挪威环境与国际开发部部长的邀请，于2008年12月16-17日在奥斯陆举行了第八次全民教育（EFA）高层小组会议……»

Як ще один приклад можна навести наступний витяг:

«The States of Asia and the Pacific, Parties to this Convention...»

«本公约亚洲和太平洋地区各缔约国……»

Преамбула містить передумови до укладення договору (детально викладені мета та принципи співпраці сторін, передає план дій, даються посилання на інші міжнародні документи для наголошення важливості договору, що укладається); мотиви укладання договору та його цілі: пояснення, заради чого укладений договір; вираження рішення укласти договір, офіційне затвердження цілей та принципів тощо [Лукашук І. І. 2001].

Висновки. У ході дослідження було виявлено, що частіше за все досліджуються проблеми відтворення основної частини та заключних постанов, проте не менш важливим є знання особливостей відтворення титулу та преамбули, які несуть також суттєву інформацію про документ. Основними труднощами при їх відтворенні є переклад назв, часових позначень, назви інших документів або конференцій тощо, що зумовлено відмінностями структури англійської та китайської мов.

Литература (References)

1. Кучик О. С., Кучик Г. Б. (2017) Формування концепту «міжнародні організації» в системі наукових дисциплін: концептуальні засади дослідження. *Вісник Львівського університету. Серія Міжнародні відносини*, 42, 84–96.
2. Лукашук І. І. (2001) Форма международных договоров. М. : СПАРК, 111 с.

Ольга Шерстюк

*кандидат технічних наук, доцент, старший викладач кафедри «Філологія»,
Одеський національний морський університет
Одеса, Україна*

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ПРОБЛЕМ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ключові слова: науково-технічна література, терміносистема, калькування, жаргонізми.

Важлива особливість сучасного етапу науково-технічного прогресу полягає у взаємному проникненні спеціальної термінології з одних галузей знань в інші. У зв'язку з цим нашу увагу привернула сфера інформаційних технологій,

де дуже швидко відбуваються зміни, формуються нові поняття, виникають нові терміни. Характерною рисою цих лексичних одиниць є те, що, по-перше, значення терміна встановлюється в процесі передбачуваної домовленості, яка закріплюється держстандартами; по-друге, термін набуває певного лексичного значення в терміносистемі, існування якої залежить від розвитку науки.

Отже, актуальною проблемою для перекладачів є нормування української науково-технічної термінології. В огляді історії та сучасного стану цього питання виділяють п'ять основних підходів [1, с. 14]:

- формальний;
- етнографічний;
- консервативний;
- інтернаціональний;
- поміркований.

Головним для формального підходу є кількісний показник видання українських словників і заміни російських та іншомовних термінів власними [1, с.15].

Етнографічний підхід ґрунтується на ідеї відродження національної термінології, що передбачає повернення до словників майже всіх українських термінів, які вживалися у минулому столітті [1, с. 16].

Прихильники консервативного підходу виступають за збереження української науково-технічної термінології у такому вигляді, якого вона набула за радянського часу. Це так званий принцип "реальної мови" [1, с. 17].

Для інтернаціонального підходу характерне введення до української науково-технічної термінології великої кількості запозичень із західноєвропейських мов, особливо англійської та німецької [1, с.18].

Поміркований підхід передбачає упорядкування української науково-технічної термінології з урахуванням історичних, національних, інтернаціональних та політичних чинників і вироблення її оптимального варіанту [1, с.19].

Тому при відсутності терміносистеми в українській мові головною сучасною проблемою у перекладі є звичка калькувати нові одиниці з іноземних мов [2, с. 60]. Значною мірою це стосується сфери комп'ютерних технологій, де потік проникнення англіцизмів є надзвичайно великим. Наприклад, „зміна масштабу зображення” перетворюється на „зумінг”, „пробуксовка” – на „трешинг”, а „чергування” – на „інтерлівінг”. Кожен день „підкидає” нові поняття, для найменування яких нерідко використовуються жаргонізми саме англomовного походження, що пов'язане з домінуючою роллю американської компанії Microsoft у розробці операційних систем. Слід зазначити, що жаргонізми є похідними від професійних термінів, запозичених з англійської мови. Наприклад, „гамовер” – несанкціонована зупинка комп'ютерної програми (від англ. „game over”); „мейло” – пошта (від англ. „mail”); „конектитися” – зв'язуватися, спілкуватися (від англ. „connect”); „кіляти” – повністю зупинятися (від англ. „kill”); „клікати” – натискати на клавіші мишки (від англ. „click”); „хард” – жорсткий диск (від англ. „hard disc”); „мак” – назва комп'ютера марки Macintosh.

Особливе місце посідають слова, що не мають семантичного мотивування, яким притаманні окремі морфофонетичні співпаданя з загальноживаною лексикою та професійними термінами [3, с. 310]. Так звану фонетичну мімікрію спостерігаємо у наступних прикладах: „лазар” – лазерний принтер; „вакса” – операційна система VAX; „сивуха” – назва комп’ютерної гри „Civilization”; „пентюх” – комп’ютер модифікації Pentium.

Жаргонізми певною мірою засмічують мову, але й потребують вивчення, бо деякі з них переходять у загальноживану лексику та назавжди залишаються у мові [4, с. 212-213].

Результатом активного розвитку термінологічної лексики у рамках англійської мови є проширення спеціальної лексики – поширені системи наукової термінології. Аналіз сучасної англійської термінологічної лексики показує, що серед продуктивних термінотвірних засобів посідає значне місце метафора, яка надає лексиці яскравої образності. Дуже часто лише метафоричний термін дозволяє у процесі спілкування повідомити про своє розуміння суті явища чи об’єкту, які не мають ще встановленої назви. При цьому метафора містить такий об’єм інформації, який дозволяє їй виконувати функцію терміну. Метафора перекладається існуючими методами перекладу зі збереженням метафоричного переносу або без нього.

Отже, цілком логічним є висновок, що перекладач стикається й буде стикатися з певними труднощами під час перекладу, що є результатом постійного еволюційного процесу взагалі та розвитку науки і техніки зокрема. Як вище було зазначено, лексична система мови виявляється більш схильною до змін; і сучасними лексичними проблемами перекладу можна вважати:

- відсутність нормативної терміносистеми в українській мові;
- зловживання методом калькування при перекладі неологізмів та без еквівалентної лексики;
- засміченість пласта фахової лексики жаргонізмами;
- поява стилістично забарвленої лексики у науково-технічному жанрі.

Теоретична підготовленість і мистецтво перекладача виражається в умінні знаходити правильні рішення з розв’язання виниклих труднощів, а також в умінні використовувати накопичений практичний досвід. Тільки володіючи різнобічними і спеціальними знаннями, перекладач може досягти повноцінного перекладу, повністю передати зміст перекладеного у відповідній оригіналу формі, не порушуючи при цьому норм мови, на яку робиться переклад.

Литература (References)

1. Retsker, Y.I. (2007). Technical translation, Drofa, [L¹SEP]Moscow, Russia, 14-20.
2. Fedotov, A.V. (2002). The general theory of translation, Filosofii tri, St.-Petersburg, Russia, 58-65. [L¹SEP]
3. Komissarov, V.N. (2001). Modern translation, ETS, Moscow, Russia, 310-312. [L¹SEP]
4. Arnold, I.V. (2002). Stylistics: modern English, Nauka, Moscow, Russia, 210-214.

Світлана Юхимець

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри «Філологія»
Одеського національного морського університету, Одеса, Україна;

МІЖСИСТЕМНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ ТЕРМІНОСИСТЕМИ «ТРАНСПОРТНА ЛОГІСТИКА»

Ключові слова: логістика, терміносистема, області донори, запозичення

Сучасні термінологічні студіювання все частіше проводяться на тлі когнітивної лінгвістики у межах якої термін розглядається як когнітивна структура, а термінологія як результат когнітивної діяльності фахівця.

Можливість долучення когнітивного підходу під час вивчення і моделювання терміносистеми обумовили виникнення нового підходу до вивчення терміносистем, а саме когнітивне моделювання терміносистеми. У даному випадку моделювання терміносистеми розглядається як «створення гіпотетичної моделі явища з наступною верифікацією цієї моделі на мовному матеріалі» [1], а побудована когнітивна модель репрезентує інформацію щодо певного фрагменту дійсності, що зберігається в свідомості людини.

Актуальність дослідження зумовлена нагальною потребою більш глибокого вивчення механізму когнітивного моделювання терміносистем взагалі, і визначення міжсистемних запозичень терміносистеми «транспортна логістика» зокрема. Попри наявність багатьох праць, присвячених вивченню когнітивістики (Дж. Лакофф, Р. Лангакер, Ч. Філлмор, А. Гольдберг, Ж. Фоконьє, В. Карасик, О. Кубрякова, Ю. Степанов, А. Маслова, Й. Стернін, З. Попова, О. Селіванова, К. Філатова та інші), досліджень в рамках когнітивного моделювання терміносистеми «транспортна логістика» не здійснювалося.

Установлення особливостей міжсистемних запозичень сфери транспортної логістики базується на використанні таких методів, як зіставний, компонентного аналізу, метод опозицій, метод семного аналізу словникових дефініцій, аналітично-описовий, а також метод кількісного аналізу.

Термін виступає єдиним знаряддям збереження, фіксації та передачі наукового знання, і оскільки здатність термінологічної лексики найповніше відображати суть понять виступає максимально важливою, то з'ясування значення термінологічної одиниці передбачає насамперед встановлення реферованого поняття. У термінології реалізується система понять, притаманна певній галузі людської діяльності, яка перебуває у постійному розвитку, де термінологія відтворює тріаду *реалія – поняття – мовний знак (термін)*.

Досліджувана терміносистема характеризується наявністю двох типів запозичених термінів: терміни запозичені з інших мов і терміни запозичені з суміжних терміносистем. Наявність першого обумовлена екстралінгвістичними факторами, завдяки яким більша кількість запозичень з латинської, французької та інших мов, а існування другого типу пояснюється міжпредметним зв'язком транспортної логістики і сфери транспорту, комерційною діяльністю та інформаційними технологіями.

Проаналізувавши досліджуваний матеріал на даний час терміносистема транспортної логістики налічує наступні області-донори і наукові дисципліни: транспорт, упаковка (тара), комерція, юриспруденція, інформаційні технології, менеджмент, маркетинг, математика і фізика.

Транспорт (21 % від загальної вибірки) – це сфера знань і діяльності, яка є найбільш активним «донором» термінів для англійської терміносистеми транспортної логістики. Транспортування неможливе без участі автомобільного, водного (морського або річкового), залізничного, повітряного або трубопровідного транспорту. Таким чином, для номінації будь-яких тягових засобів, рухомого складу, терміналів, а також учасників логістичних процесів використовується вже існуюча термінологія.

Приклади запозичень: а) транспортні і тягові засоби: oil-ship - танкер; unit train - вантажний поїзд, що прямував за маршрутом без проміжних операцій в шляху; panel van - вантажний автомобіль з суцільнометалевим кузовом; baggage car - багажний вагон; bulk carrier - судно для перевезення насипних, наливних або масових вантажів; break bulk vessel - судно для перевезення вантажів без упаковки; motor freighter - вантажний теплохід; meat refrigerator van - вагон-льодовик для перевезення м'яса; surface transport - наземний транспорт;

б) термінали: port - порт; pier terminal - порт з пірсом; dock - док; dead-end station - кінцева станція; platform - перон; access road - під'їзна колія; hub - аеропорт базування;

в) учасники логістичних процесів: armator - судновласник; assistant superintending engineer - помічник головного інженера порту; steward - стюарт; stevedore - портової вантажник.

Упаковка, тара (14% від загальної вибірки) є важливою ланкою в процесі транспортування, оскільки без належного пакування неможливо забезпечити схоронність перевезених вантажів і високу якість транспортування в цілому. Тому існує міждержавний стандарт по тарі і упаковці для регулювання термінологічних питань, де представлена лексика англійською, німецькою та французькою мовами. До цієї групи входять терміни, пов'язані з найменуванням тари, її розмірами та іншими характеристиками:

а) види і типи тари: big-bag - біг-бег (Змінний мішок для підйому і перевезення вантажів різного типу навалом); blister package - блістер; box - коробка; craft bag - крафт мішок; drum - бочка; flask - фляга; molded tare - лита тара; consumer package - споживча тара; demountable container - розбірна тара; pouch - пакет;

б) фізичні характеристики тари і упаковки: actual dimensions of a container - справжніх розмірів тари; fragile package - тендітна тара; nominal dimensions of a container – номінальні.

Комерція – досліджувана вибірка налічує 158 вищезазначених термінів, що складає 5% загальної вибірки. Наприклад: average, cancelling date, dispatch, shipping instructions.

Маркетинг (0,9 %) також надав деякий вплив на формування термінології транспортної логістики, оскільки обидві ці області мають спільну мету - задоволення потреб замовника (покупця, вантажоодержувача). Тому в

термінологію транспортної логістики увійшли такі терміни як agents fee - агентська винагорода; bar code - штриховий код; vendor - постачальник.

Математика. Перед фахівцями в галузі транспортної логістики постають завдання розрахунку економічної ефективності, потужності транспортної системи, побудови економіко-математичних моделей розподілу матеріальних потоків, наприклад: mathematical economic model - економіко-математична модель; fuzzy sets theory - теорія нечітких множин.

Фізика. Фахівці транспортної логістики використовують фізичні терміни (одиниці зміни, фізичні величини) для уточнення фізичних параметрів вантажів і транспортних засобів. Такі терміни також важливі, оскільки використовуються при оформленні міжнародних документів (угод, накладних і т.ін.), Наприклад: cubic foot - кубічний фут; weight - вага; capacity - місткість. Також використовується термінологія інших предметних областей, наприклад, термін information logistics system (інформаційна логістична система) використовується в логістиці, інформаційних технологіях і маркетингу; measurement ton є морським терміном, транспортної логістики та бізнесу;

В рамках когнітивного дослідження терміносистеми транспортної логістики вивчення міжпредметних зв'язків є необхідним задля фреймового аналізу, оскільки він дає можливість побудови моделі досліджуваної терміносистеми і визначення місця основних концептів фреймів більш високих рівнів.

Литература (References)

1. Belyavskaya Ye. G. (2008). On the problem of modeling polysemy (interlingual correspondences of the formation of the semantic structure of a word). *Bulletin of the Moscow State Linguistic University*, 544, 14-22 Retrieved March 10, 2021, from <https://cyberleninka.ru/article/n/kognitivnaya-lingvistika-i-prepodavanie-inostrannyh-yazykov>

СЕКЦІЯ II МОВНА КАРТИНА СВІТУ: СХІД VS ЗАХІД

侣宏钢

语言学硕士，副教授，乌克兰敖德萨

从文化层面分析中乌两国新冠疫情应对措施差异

关键词：新冠疫情，抗疫，文化、民族心理

2020年初，新冠疫情开始在世界范围内广泛传播，对各国的经济和民生都造成了巨大的冲击，而各国政府在疫情到来之后的反应和应对措施却迥然不同。截止目前发表的疫情分析文章，重点主要集中在各国的制度层面。笔者希望从文化层面来对中乌两国抗疫问题采取的应对措施差异进行简要分析。

1.各国针对新冠疫情的应对措施固然与各国的社会制度，社会治理方式相关联，但是各国之所以会采取不同的应对措施，当然与该国民众的文化传统与民族心理有着直接的联系。而具体抗疫措施的出台毫无疑问从政府层面会认真考量本国民众的文化传统和民族心理。

1.1 疫情发生后中国国内情况

以下为疫情发展过程的主要线索和官方采取的应对措施：2019年12月31日，武汉官方首次披露发生不明原因肺炎疫情。1月3日，中国首次向美国和世界卫生组织通报了疫情相关信息。1月11日，中国国家卫健委宣布，中国将与世界卫生组织分享新型冠状病毒基因序列信息。1月23日凌晨2时，武汉市宣布当日上午10时起，离汉通道暂时关闭。武汉成为一座因疫情而“封闭”的城市，这在新中国历史上尚属首次。¹由以上信息可知，中国政府对于疫情发生过程中的任何信息都公开透明地传递给本国公民，并及时向世卫组织和相关国家通报，作为一个负责任、有担当的大国承担起了自己的责任，同时，在1月23日对武汉暂时“封闭”的决策为中国其他地区，也为全世界抗击疫情赢得了宝贵的时间。

1.2 疫情发生后乌克兰国内情况

乌克兰国家安全与国防委员会秘书丹尼洛夫2020年3月13日宣布，受新冠肺炎疫情影响，乌克兰将于48小时之后对外国人关闭边境。²此外，根据乌政府决定，3月12日至4月3日，全国进入隔离状态，所有学校停课三周。³截止到2021年2月末，乌克兰国内根据各州冠状病毒的危险程度依旧处于自适应隔离状态。为防止冠状病毒COVID-19的传播，乌克兰政府于2020年3月12日至2021年4月30日基本在乌克兰全境实行隔离。

疫情暴发以来，乌克兰政府在疫情发展不同阶段会针对此阶段疫情状况提出不同的隔离要求，但是很多要求都没有得到严格遵守，比如，佩戴口罩问题，即使在疫情最严重的时期，在超市等公共场所佩戴者也不超过90%，有些时候此数据甚至达不到50%。尽管对于各类营业场所的营业时间，可接待客人的数量、密度等均有明确的要求，但是违规营业者并不罕见，而且几乎感觉不到

有执法人员的干预。自然，这些规定均有明确的指向性，而违反规定对于疫情的发展具有极大的影响，但是乌克兰公民对于违规行为态度极为温和，几乎无视。

乌克兰在 2020 年 3 月已有新冠死亡病例，但是在该年七月份时还不乏怀疑论者质疑疫情是否真实存在，因此，这部分人群违反乌克兰国家的相关防疫规定就合乎逻辑了，但正因如此，也实质上加速了疫情的传播，使很多无辜者感染病毒。

2. 疫情发生后两国政府及民众反应的文化分析

2.1 中国传统文化精神特质

家国情怀与家国一体的意识是中华传统文化的重要组成部分。在这种政治文化中，个人的命运，总是与家庭、民族、国家紧紧地联系在一起，并且在这一共同体中得以确立。《礼记·儒行》中提出的“苟利国家，不求富贵。”，《管子·牧民》中提出的“以家为家，以乡为乡，以国为国，以天下为天下。”，孟子提出的“舍身取义”，范仲淹讲的“先天下之忧而忧，后天下之乐而乐”都是基于同样的意识和文化传统。

孟子曰：“民为贵，社稷次之，君为轻。”，这一思想实际上就是要求统治者把民生问题、人民利益作为执政者的执政目标。以“民本”为核心的民本主义是中华传统文化中的重要理念。民本主义，从统治者的角度看，就是要意识到人民对于国家的重要性，是国家发展的基础，所以说“得民心者得天下，失民心者失天下”。因此，中国政府历来以人民利益作为自己的最高追求，在抗击新冠疫情的过程中，所有的重大决策都是以维护人民的利益，维护人民的生命财产安全为最高目标。

2.2 乌克兰民族文化特质

现代乌克兰民族心理学家 В.Янив，总结了前辈学者关于乌克兰人个人主义特点的观点而得出的结论是：“由于乌克兰人不愿服从别人的意志而强烈渴望自我表达其产生的无组织，无纪律已经接近于无政府主义”⁴ 谢尔盖·马克夕敏科曾说过：乌克兰人民族性格中包括民主，情绪化，个人主义，笃信宗教，热爱和平，对政治生活，变化和未来抱有消极态度。

由于乌克兰人民族性格中追求民主，个人主义等是其文化传统中的最重要组成部分，这一文化传统使得政府决策层在抗击新冠疫情过程中的应对措施需要张弛有度，而不可能像中国那样，采取坚决果断的措施。

3. 对未来疫情可能发展方向的基本判断。

由于两国文化传统的差异而使得两国政府应对疫情的手段与措施迥然不同。到目前为止，疫情在世界范围内的发展还没有明确的向好趋势，而中国境内的本地感染者已经持续三周为零。乌克兰近期每日新增感染人数持续徘徊在一万人左右。根据目前情况可以判断可能的趋势有：

3.1 如疫苗在世界范围内大规模接种且在较长时间内疫苗产生的抗体持续有效，则前期疫情较严重的北美与欧洲国家，包括乌克兰，将很快实现群体免疫，在疫情趋缓的同时，人员流动加速，经济也将开始复苏。如按照这一趋势向

前发展，则中国国内由于既往感染病例非常少，疫苗接种压力增大，外来疫情的输入压力也将增大。

3.2 如疫苗由于病毒新变种的不断出现而效用递减，则上述国家很难在短期内实现群体免疫，目前疫情严重的国家疫情还将持续较长时间，而这也将继续严重地冲击其国内经济，影响民生，而由于中国强有力的管控措施，在对外增加对各国疫情防控物资支援的同时，由于国内的经济打开，国内经济的内循环将极大地拉动经济增长，国内民众的健康与生活都将得到有力保障。

尽管到目前为止，疫情进一步的发展趋势还不确定，但两国民族文化与民族心理对于进一步抗疫措施出台与实施无疑都会持续产生重大影响，并将极大地影响疫情的走向。

参考文献

1. <https://wx.qq.com/cmsid/20200207A0JG1Z00?f=newdc>
2. world.people.com.cn/n1/2020/0314/c1002-31631586.html
3. www.tjbh.com/c/2020-03-12/623049.shtml
4. Янів В. (1993) Нариси до Історії української етнопсихології. Мюнхен, 193.

Si Honggang

*Trainee teacher of the Chair of Slavonic Philology,
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky",
Odessa, Ukraine*

CULTURAL ANALYSIS OF THE DIFFERENCES BETWEEN CHINA AND UKRAINE IN RESPONSE TO THE NEW CORONAVIRUS

At the beginning of 2020, the new coronavirus epidemic began to spread widely around the world, causing a huge impact on the economy and people's livelihood of all countries, but the response measures of governments after the arrival of the epidemic were very different. The author hopes to briefly analyse the differences in response measures taken by China and Uzbekistan to fight the epidemic from a cultural perspective.

Keywords: COVID-19, anti-epidemic measures, culture, national psychology.

许耀丹

学士，汉语教师志愿者，乌克兰南方师范大学孔子学院，
敖德萨，乌克兰

中西方家庭教育的差异

西方文化差异导致了家庭教育也存在着不同特点，不同的教育特点也会导致不同的效果。了解中西方家庭教育差异，可以更好的针对中西方学生提供有效针对性的教育方式，也便于更好的理解中西方文化特点。本文试从教育培

养的策略和不同方面剖析家庭教育在中西方的差异和特点。

关键字：教育差异，家庭教育

由于历史、政治、地理位置、宗教信仰等因素的不同，导致了各国、各地的文化出现了不同。在家庭教育中，中西方也同样存在差异性。

（一）性格培养方面

西方家长：让孩子学会独立。西方家长更重要的是培养他们独立的性格。孩子能做到的，就让他自己做，这是对孩子的尊重。比如在西方父亲或母亲在前面走，刚刚学会走路的孩子跟在后面走。他们认为这对孩子独立性的培养十分重要。

中国家长：以自己的价值取向培养。中国家长更多是以自己的价值观对孩子提出要求，对孩子的成长会更多干预，虽然会让孩子少走弯路，但也不利于独立人格的形成。

（二）孩子发展方面

西方家长：让孩子自由发展。他们的家庭教育是以培养孩子富有开拓精神、能够成为一个自食其力的人为出发点的。基于这种观念，西方国家的很多家庭都十分重视孩子从小的自身锻炼，认为孩子的成长必须靠自身的力量，因此从小就培养和锻炼孩子的自立意识和独立生活能力。例如让孩子自己动手修理、装配摩托车，分担家里的割草、粉刷房屋、简单木工修理等活计。此外，还要外出当杂工，如夏天替人推割草机、冬天铲雪、秋天扫落叶等。

中国家长：更加看中成绩。因为中国是应试教育，所以中国的家长更重视孩子的学习。许多贫困家庭认为这是改变家庭现状的最佳途径。

（三）和孩子的心灵沟通方面

西方家长：经常沟通重视心理健康。西方的家长更加重视孩子健康心理的培养，因而很注意与孩子的情感交流，关心孩子的心理需要。

中国家长：更关心物质需求而忽视心理需求。在我国对子女的关注基本上集中在孩子的物质需要方面，很少关心甚至根本无视孩子的心理需求，忽视孩子健康心理的培养和性格、意志的磨炼。

中西方在家庭教育中存在很大差异，我们可以找出许多值得中国家长学习的观念和做法。家长是孩子的第一任老师，家庭教育就是我们的人生第一课，孩子的成长与家庭教育息息相关。世上没有完美的孩子，每个孩子的存在都是独一无二，不要把别人家的孩子常常挂在嘴边，多关注自己的孩子，给予孩子鼓励与肯定，让孩子生活在良好的家庭教育环境中。

参考文献

1. 姜瑜. (2009, 000(011)). 浅析中西方家庭教育差异[J]. 民营科技, 54.
2. 李军. (2014 (36)). 从《洋妞到我家》看中西方家庭教育差异[J]. 中国校外教育, 54-55.
3. 安静. (2017, 000(007)): 中西方家庭教育观念差异[J]. 丝路视野, 23.
4. 孙爽. (2014). 中西方家庭教育差异之我见[J]. 现代交际.

Xu Yaodan

Teacher-volunteer of the Information and Education Centre "Confucius Institute",

DIFFERENCES IN FAMILY EDUCATION BETWEEN CHINA AND THE WEST

The cultural differences between China and the West have led to different characteristics of family education, and different educational characteristics will also lead to different effects. Understanding the differences between Chinese and Western family education can better provide effective and targeted education methods for Chinese and Western students. It will also facilitate a better understanding of Chinese and Western cultural characteristics. This article attempts to analyze the differences of family education in China and the West from the viewpoint of education strategies.

Keywords: education difference, family education.

宗成菊

东西方语及其教学技法教研室副教授，乌克兰乌申斯基国立南方师范大学孔子学院中方院长
乌克兰，敖德萨

外语学习过程中的养成教育

外语学习是一种坚持，坚持就形成了习惯。外语学习者就要具有这种习惯，我们将这称之为“养成教育”，本文就是探讨如何培养学习者良好的外语学习习惯及教育者养成教育措施。从中分享教学心得，达到彼此交流的目的

关键词：养成教育 外语学习 学习者 教育家

所谓“养成教育”就是培养学生良好行为习惯，从而达到能够自己独立学习和生活，形成良好品德的教育。所谓语言学习的“养成教育”就是培养学生形成良好的语言学习习惯，使外语学习成为学习者独立完成并达成满意的外语言语能力的教育。这不管对于中国人学习外语还是外国人学习汉语都是至关重要的。如果说外语是通向了解世界、实现国际梦想的一扇大门，那么外语学习的养成问题就是开启这扇大门至关重要的钥匙。

养成教育，实际上学习者从内而外的一种从心理到行为习惯的教育和培养的过程。它需要由教育者和被教育者之间的密切配合才能得以实现。我们作为教师，可以从教育者的角度去研究如何培养学习者的养成问题。

一、培养对外语的兴趣

外语不是人们生活的必须，人们不会外语，甚至不会语言都可以生活下去，有的人凭借技能一样可以生活得很好。那我们如何去教育和培养这样想法的人去学习外语，并且具有良好的学习习惯。有一句话说的好，“心中有目标行动就有方向”，学习者首先要树立明确的目标，有远大的理想，并将学习外语视为达成这一目标的必备素质，那么教师的责任就是开启学习者人生理想教育的模式，帮助他们规划美好的未来。其次要对学习者进行“爱”的教育，要让他们充满对语言和语言国家文化背景的热爱，这需要教育者要将语言教育融入

文化教育的背景中。

二、形成习惯性的行为

外语学习者，从零做起，学习语言的习惯需要慢慢培养，这是一个成阶梯状的培养方式。教育家要采取因材施教的教育理念，为学习者量身制定培养计划。首先要分析学习者的心理及个性发展状况，制定递增式的教育培养模式，树立量的积累实现质的变化的教育思想。此阶段，不追求任务的数量，一定要达到培养好的习惯为目的，一点一点的建立。如，制定日计划和周计划，每日只需养成用外语问候和打招呼，切记不要让学习者产生厌烦。

三、寻找正确的学习方法

外语学习者要想达到掌握外语并能运用的目的，除了要有上述的学习兴趣和习惯的培养，最重要的式要注重养成良好的学习方法。

首先要养成用外语交流的习惯。交流在外语学习中起着非常重要的作用，语言没有了交流就失去了它的重要功能，因此，学习者要爱交流。教师要创造学生用外语交流的机会，首先要在教法上体现出交际性和实用性，让学生感到用外语交流的快感和成就感。

其次，学习者要克服心理障碍，不要怕用外语交际，同时教师要设计并创造交流机会，创设情景教学，帮助学习者走出怕说、怕出错的心理。

用才是最重要的学会用外语来思维、分析式学习法

第三，学会用外语来思维，学习者要学会用外国人的思想去由浅入深的理解问题和思考、解决问题，让外语成为思想的输出的符号。教师在这个过程中要设计背景材料的命题作业，同样对学生的要求也要遵循由浅入深的原则。

第四，培养学生用分析式学习法养成阶段性总结的学习习惯，做到温故而知新。老师在培养学生这一良好学习习惯时，可以布置阶段性的任务，到达帮助学习者养成好的学习习惯的目的。

四、建立正确的学习观念

在培养学习者养成良好的学习习惯的同时，要帮助他们树立正确的学习观念。有相当一部分外语学习者，为了工作和前途的需要努力学习外语，也形成了良好的学习习惯，但当他们的学习达成了自己所谓的目的地后，就放弃了继续学习的动力，外语学习止步了，但这时的止步实际上是外语学习者的退步。作为教育家，要做好培养良好学习习惯的时候，也要做好“达成教育”，也就是让学习者一定清醒的认识到，习惯是一种坚持，唯有温故而知新，唯有终身学习才是最终养成教育的达成阶段。

学习者	教育家
培养对外语的兴趣	
树立明确的目标	帮助他们规划美好的未来
充满对语言和语言国家文化背景的热爱	将语言教育融入文化教育的背景中。
形成习惯性的行为	
阶梯式养成要求	因材施教，制定培养计划
不讨厌的学习模式	不强调数量，注重习惯的建立

寻找正确的学习方法	
有需要，才能有交流	教师的教学法要体现出交际性和实用性
不要怕用外语交际，用才是最重要的	设计并创造交流机会，创设情景教学
学会用外语来思维	设计背景材料的命题作业
分析式学习法	布置阶段性的任务，到达学习者归纳总结知识的目的。
树立正确的学习观念	
达成教育	温故而知新的学习观；终身学习

Zong Chengju

Assistant lecturer at the Chair of the Western and Oriental Languages and their Teaching Methods, Chinese director of Confucius Institute at South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky Odessa, Ukraine

CULTIVATING EDUCATION IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING

The paper deals with the forms, means and methods of developing learning skills in foreign languages. It is proved that foreign language learning is a kind of persistence, and persistence forms a habit. Foreign language learners must have this kind of habit. We call this “cultivation education”. This article discusses how to cultivate good foreign language learning habits for learners and educators to develop educational measures. The author shares her teaching experience to achieve the purpose of mutual exchange.

Keywords: *to develop education, foreign language learning, learner, educator.*

Anastasya Yumrukuz

Filoloji bilimleri doktoru, doçen, Batı ve Doğu Dilleri ve Öğretim Yöntemleri Bölümünün Başkanı, Devlet kurumu «K. D. Uşinskiy Güney-Ukrayna Millî Pedagoji Üniversitesi», Odesa, Ukrayna

Sefahat Erdoğan

Öğretmen, Batı ve Doğu Dilleri ve Öğretim Yöntemleri Bölümünün Başkanı, Devlet kurumu «K. D. Uşinskiy Güney-Ukrayna Millî Pedagoji Üniversitesi», Odesa, Ukrayna

TÜRK DÜNYANIN DİLİMSEL RESMİNİN ULUSAL VE KÜLTÜREL UNSURU

Anahtar kelimeler: *dünya dil resmi, Türkçe, ulusal ve kültürel unsuru*

Dünyanın dilimsel resmi sorunu, uzun zamandır dilbilimcilerin ilgi odağı olmuştur. Bilim adamları, özellikle “dünyanın resmi”, “dünyanın dilimsel resmi”, “dünyanın ulusal dilimsel resmi” gibi kavramlarının arasındaki ilişki meselelerini analiz ettiler ve ayrıca bileşenlerini belirleme konularını (kavram, sözcüksel-anlamsal grup, ulusal ve kültürel unsur, dil ve kültürel kavramı vb.) araştırdılar (V.f.Gumboldt,

I. O. Holubovska, O. O. Potebnia, O.S. Kubriakova, O. D. Oguy). Bununla birlikte, bu sorunun teorik kanıtına rağmen, dünyanın ulusal Türk dil resmi meselesi, yeterince araştırılmamıştır ve bu çalışmanın *alaka düzeyini* belirler.

Hayat tezahürleri, “her milletin kendi özüne ait olan ve bu özü yansıtan millî ve manevi değerlerdir. Bu değerler; din, dil, örf ve âdetler (gelenek ve görenekler), dünya görüşü, yaşama biçimi, tarih, sanat, edebiyat, coğrafya... vb. unsurlar olarak karşımıza çıkar. Bunların en önemlisi dildir. Kültür oluşumu, gelişimi, aktarılması vb. açılardan bakıldığında dilin işlevi ve önemi rahatlıkla görülebilir” [2, s. 53]. Yani dünyanın dilimsel resminin ulusal ve kültürel unsuru ve onun dilde yansıtılan araçları ayrı bir araştırmanın konusu olmalıdır.

Bu çalışmada, aşağıdaki dilbilimsel araştırma yöntemleri kullanılmaktaydı: bileşen ve bağlamsal analiz yöntemi, anlambilimsel analiz yöntemi.

Bilimsel kaynakların analizi, “dünyanın dilimsel resmi” kavramının ana bileşenlerini ortaya çıkardı: “dil grubu, toplum, etnisite”, “gerçeklik hakkında fikirler”, “kültür (manevi ve maddi)”, “dünyanın algılaması, anlaması ve gerçekliğin yansımaları”, “ulusal dünya görüşünün prizması, dünya görüşü”, “dilbilimsel ifade biçimleri” [1, s. 128].

Bu makalede, Ukraynalı olan dil araştırmacı I. Holubovska'nın tarafından verilen “dünyanın dilimsel resminin” tanımını kullanacağız. İşte dünyanın dilimsel resmi, “ulusun belirli bir dil araçları ile ifade edilen dünyanın görüşü ve anlamasıdır, çevremizdeki dünyanın dil toplumunun ve bu dünyadaki kendinin sözlü yorumudur” [3, s. 6]. O. D. Ohuy'a göre, dünyanın dilbilimsel resmi semasiyolojik olarak analiz edilir ve belirli parçalar, kavramlar, sözcüksel-anlamsal gruplar, sözcüksel-anlamsal merkezler olarak ayrı yapılandırılır. Sözcüksel ve anlamsal grupların ulusal ve kültürel anlambilim ile onların sözlü ifade etme biçimlerinin incelenmesi, dünyanın dilbilimsel resminin ulusal karakterinin özelliklerini ortaya çıkarmaya izin verir [4, s. 18].

Pek çok tanım, dünyanın dilimsel resminin ulusal karakterini haklı olarak vurgulamaktadır. Dünyanın resminin ulusal ve kültürel unsuru olarak aşağıdakilerini görüyoruz: anlamsal veya çağrışımsal düzeyde, onları başka bir dilin benzer birimlerinden ayıran, belirli bir insanın yaşamının özelliklerini yansıtan ve çeviride bazı zorluklara neden olan özelliklerle karakterize edilen kelime ve ifadeler. Ulus topluluk üyeleri tarafından kullanılan dil araçları, yalnızca genel sosyal gelişim düzeyini değil, aynı zamanda doğası gereği derinden ulusal olan dünya görüşünü de yansıtırlar. Bu dil araçları, bir biliş ve kendini tanımlamanın bir yoludur, birikmiş deneyim biriktirip nesilden nesile ulusun zihinsel kodunu aktarmaktadır.

Bu makalenin amacına göre, görevimiz Türk dünyanın dilimsel resminin ulusal ve kültürel unsurunu araştırmaktır. Bu nedenle, biz ulusal ve kültürel bakımından Türk dünyanın dilimsel resmini yansıtan sözcükleri aşağıdaki gibi gruplandırmıştık.

- dine, islâmiyete yani ait olan sözcükler – *Kuran, namaz, imam, Kurban bayram* vb.
- tarihe ait olan sözcükler – *paşa, çavuşbaşı, sultan* vb.
- ünlü adamların özel isimleri – *Mevlâna Runî, Mustafa Kemal Atatürk, Mehmet Fatih* vb.
- sosyal ve siyaset sözcükleri – *vilayet, mahalle, kasaba, bucak* vb.

- halk müzik aletleri: *davul, bağlama, darbuk, tambur, keman, kamança, saz, ud, zurna* vb.
- adetler, gelenekler – *sünnet, kına-gecesi* vb.
- ulusal kıyafetler: *başlık, çarşaf, pantolon, külöt, kemer* vb.
- ulusal yemekler ve içecekler: *döner sarma, mantı, çorba, dolma, raka, ayran* vb.
- konut – *yalı, konak* vb.
- gıda işletmeleri – *çayhane, lokanta, korçma* vb.
- ulaşım araçları – *dolmuş, tekne* vb.
- konuşmada etkileşim için kullanılan sözcük / ifadeler – *hanım, efendi, beyefendi, bismillah, Allaha ismarladık! Allah rahatlık versin! Allah kahretsin!* vb.

Ayrıca, Türk dünyanın dilimsel resmi çok kavramda yansıtıldı. Mesela, Türk ‘iş görüşmesi’ sözcüğünün anlamı daha çok “birbirlerini görmek, konuşmak, muhabbet etmek” ile gibi anlamı ile bağlıdır. Aynı zamanda Ukraynalılar için, mesela, bu kavramının ana unsuru “iş amacıyla konuşmak, bir hedefe varmak” tır. Bunun nedeni şöyle ki Türk kültürü için insan ilişkileri çok önemliler, ve iş yapmak amacıyla bile Türklerin ilk önce birbirlerini görmek, konuşmak ihtiyacı var.

Dolayısıyla, yapılan araştırma da gösterdiği gibi, Türk vatandaşlığının temsilcilerinin dünyasının dilbilimsel resminde, her şeyden önce dil sözcüksel bileşimine yansıyan kendisini çok açık bir şekilde gösteren ulusal ve kültürel bir bileşen vardır. Daha fazla araştırma yapılması umuduyla – Türklerin ve Ukraynalıların dilimsel resminin ulusal bileşenini uygulama araçlarının karşılaştırmalı bir analizidir.

Література (References)

1. Bondar M. V. (2018). National and cultural component of the Turkish linguistic world picture in the Ukrainian linguacultural space (on the material of Turkish fiction translations). *Visnyk KNLU – Bulletin of KNLU*, 21 (20), 127-134
2. Göçer A. Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine (2012), *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 50, 50-57.
3. Holubovska I. A. (2002). Ethnical peculiarities of the linguistic world pictures. Kyiv: VPTs “Kyivskyj un-t”
4. Ohuy O. D. (2013). Linguistic world picture: problem of components’ organization. *Movoznavstvo – Language studies*, 4, 15-26.

СЕКЦІЯ ІІІ ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Вікторія Гриценко

*викладач німецької мови кафедри германських і східних мов та перекладу факультету
лінгвістики та перекладу Міжнародного гуманітарного університету
Одеса, Україна*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Ключові слова: інноваційні технології, інноваційна діяльність, перекладацькі програми.

Втілення сучасних інформаційних технологій, які відповідають міжнародним стандартам освіти, та забезпечення усіх необхідних умов для плідної праці викладача у сучасному освітньому процесі є пріоритетними, крім того, вони допомагають вивести освітній процес на якісно новий рівень. Інноваційні методи освіти сприяють розвитку пізнавальної активності, студенти отримують навички їх використання на практиці. Без сумніву, інноваційні методи навчання мають значні переваги перед звичайними, оскільки вони в першу чергу вчать здобувача освіти самостійності з точки зору прийняття рішень, набуття знань та використання їх на практиці. Отже, новітні технології відіграють важливу роль у підготовці будь-яких фахівців.

Особливо велике значення засоби інноваційних технологій відіграють у підготовці майбутніх перекладачів, оскільки їх професійна діяльність у сучасному світі в будь-якому разі буде пов'язана з інтернет-ресурсами. Тому проблема забезпечення освітнього середовища засобами інноваційних технологій є у наш час дуже актуальною.

Питання інноваційної діяльності майбутніх перекладачів останнім часом цікавить багатьох науковців. Серед них А. Ольховська, К. Скиба, С. Амеліна та інші.

Саме С. Амеліна та Р. Тарасенко, досліджуючи досвід закордонних університетів, зазначають, що практика країн Європи та США показує, що інновації у процесі підготовки майбутніх перекладачів полягають в тому, що вже в період навчання студенти вивчають різні дисципліни, пов'язані із використанням програмного забезпечення (CAT-систем) під час здійснення перекладу [1].

У травні 2004 року Головне управління з перекладу Європейської комісії видало брошуру, в якій розглянуло основні допоміжні засоби та перекладацькі програми, що здатні значно полегшити працю перекладача, адже, як зазначено у вступному слові до цієї брошури: «Під час перекладу сьогодні мова йде не про те, аби знайти відповідне слово, а про те, як правильно використати сучасну техніку» [6, с. 2].

На нашу думку, в Україні під час навчання студентів-перекладачів приділяється недостатньо уваги використанню таких інноваційних методів. Лише незначна кількість ВНЗ в Україні використовують САТ-системи у навчанні. Серед них Київський національний лінгвістичний університет, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, та деякі інші. Нещодавно до них долучилась Одеська юридична академія. Але переважна більшість здобувачів вищої освіти вперше знайомиться з програмами такого типу лише під час проходження практики на підприємствах. Причину вбачаємо у значних витратах, пов'язаних із придбанням такого програмного забезпечення. Л. Івашкевич пропонує два варіанти розв'язання цієї проблеми, кожен з яких має свої переваги та недоліки. Один з варіантів – це користуватися безкоштовними перекладацькими програмами, такими, як OmegaT; другий – той, який вже обрали деякі ВНЗ України, – приєднатись до міжнародного проекту Cat for Grad, який дає можливість безкоштовно користуватися цим програмним забезпеченням.

Вважаємо, що основним завданням викладача у підготовці майбутніх перекладачів сьогодні є підготовка спеціалістів, які не тільки зможуть стандартизовано виконувати покладені на них задачі, але в першу чергу робити це гнучко, креативно та своєчасно. Погоджуємось з думкою О. В. Матвеевої, яка зазначила, що сучасний перекладач – це досвідчений користувач персонального комп'ютера, різноманітних засобів зв'язку та спеціалізованого програмного забезпечення, це спеціаліст, який впевнено почуває себе в інформаційно-пошуковому просторі [3].

Отже, підготовка майбутніх перекладачів передбачає використання САТ-програм. Доцільнішим було б, беручи до уваги досвід закордонних колег, всебічно запроваджувати комп'ютерні перекладацькі програми як в межах традиційних дисциплін, так і в якості окремо виділених курсів. І тоді по закінченню навчання ми отримаємо висококваліфікованого, конкурентоспроможного, всебічно підготовленого до практичної діяльності професіонала.

Література (References)

1. Амеліна, С.М., Тарасенко, Р.О. (2016). Інновації у формуванні інформаційної компетентності перекладачів: досвід зарубіжних університетів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*, 140, 344-348, http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VchdpuP_2016_140_82.pdf.
2. Ігнатенко, В. (2020). Використання сучасних інформаційних технологій у підготовці майбутніх філологів. *Іноземні мови*, 1(101), 37-42, <http://fl.knlu.edu.ua/article/download/197401/197551>.
3. Матвеева, Е.В. (2008) Современный переводчик: модель специалиста. *Вестник Башкирского университета*, 1, 211-213.
4. Ольховська, А. (2015). САТ-програми у структурі навчання майбутніх перекладачів. *Педагогічні науки*, 53, 75-81, <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4861/1/Olhovska.pdf>.
5. Пилипчук, М. (2020). Зміст і характеристика інноваційної професійної діяльності майбутніх перекладачів. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 33(2), 276-281, <http://www.apfn->

journal.in.ua/archive/33_2020/part_2/46.pdf.

6. Lönnrot, K.-J. (2004). Übersetzung Hilfsmittel und Arbeitsablauf, https://www.uni-due.de/imperia/md/content/computerlinguistik/tools_and_workflow_de.pdf.

Alyona Dudoladova

*PhD, Associate Professor, Professor of School of Foreign Languages
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine*

Olga Dudoladova

*PhD, Associate Professor, Professor of School of Foreign Languages
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine*

THE CURRENT ISSUES OF MALL APPLICATION IN ESL SETTINGS

Keywords: *digitalisation, educational setting, foreign language learning, MALL, mobile technology.*

Mobile Assisted Language Learning (MALL) is no longer a novelty in foreign language education, it has become a necessary tool for digitalisation and diversification of learning environment. Today educators face the need to address the issues of MALL implementation that require clarification and further exploration in order to establish the conceptual structure of MALL. *This particular need substantiates the topical value of the paper and calls for the following methods of research: analysis, synthesis and deductive reasoning.*

After the introduction of mobile technology and observation of its various effects on foreign language learning, a number of issues of MALL application have presented themselves. One of the keynote questions of successful mobile learning concerns the assessment of such educational environment. Whether it is in-class practice or it is meant as students' free-time engagement, there is still not enough research on the forms of assessment and instructions that would be clear to all the participants of educational setting.

Apart from the need for practical guidelines as to how assess mobile learning on an everyday basis, scientific attention should be focused on continuous monitoring of the entire process of MALL implementation to recognise its current state, progress of research, emerging issues and problems. By outlining the big picture, we will be able to see the role and potential of mobile technology in language education.

Another important issue that needs to be addressed is the subject of learning strategies. It is understandable that introducing new forms of student engagement always requires revision and sometimes a complete change of learning modes. In this case, educators need to identify and learners need to develop a new (or more likely upgraded) set of learning strategies that will ensure effective use of mobile technology in educational settings.

Teachers' reservations as to the use of mobile technology is another point of interest and can be explained by a number of factors, ranging from experiencing

individual reluctance to use new technology to realising disadvantages of mobile learning. Among disadvantages of MALL some researchers [1] point out “high possibility and likelihood of cheating, creation of a sense of isolation from the whole, the rapid fade of ideas and concepts as mobile devices are constantly connected to the network and go through upgrades, the creation of a burden upon learners’ shoulders to adopt themselves to technology, etc.” [1, p. 176]. To eliminate such reservations on teachers’ part, it is necessary to consolidate empirical findings about MALL on a global scale and ensure full support of their use of mobile technology.

This brings us to the following conclusions. It is essential to raise the question of teachers’ training as to how to employ MALL, as well as getting students familiar with it. Establishing the necessary professional support enables successful results and can be organised in various forms such as seminars, trainings, presentations and study groups. Learning and teaching strategies can never be fully developed without deep understanding of the objectives and potential of MALL by all its participants.

The above-mentioned issues of MALL application in ESL settings give just an initial glimpse into the topic and are meant to raise awareness as to the question of ever-growing use of mobile technology in language education.

References

1. Mohammadi, E., Shirkamar, Z.S. (2018). Mobile-Assisted Language Learning: Challenges and Setbacks in Developing Countries. In: Tafazoli, D., Gomez Parra, M.E, Huertas-Abril, C.A. (Eds.) *Cross-Cultural Perspectives on Technology-Enhanced Language Learning* (pp. 172-186). Hershey, PA: IGI Global.

Оксана Олійник

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка (Кропивницький, Україна)

Лариса Ярова

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка (Кропивницький, Україна)

КУЛЬТУРНО-МАРКОВАНІ ЕЛЕМЕНТИ В НОВИННИХ ТЕКСТАХ ЯК ПАРАМЕТР ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО АНАЛІЗУ

Ключові слова: культурно-марковані елементи, мережевий новинний текст, доперекладацький аналіз тексту.

Вступ. Проблема доперекладацького осмислення й повного розуміння інформації тексту оригіналу (далі – ТО) в письмовому перекладі набуває особливої ваги в процесі підготовки перекладачів [5]. У вітчизняному перекладознавстві представлено декілька спроб опису перекладацького аналізу ТО (див. [2; 3], однак зміст деяких параметрів, наприклад, лексико-тематична організація ТО, потребує уточнення залежно від жанру тексту.

У зв'язку з тим, що новинні тексти широко застосовуються як дидактичний матеріал у навчанні письмового перекладу, актуальним видається дослідницьке завдання з'ясування специфіки культурно-маркованих елементів лексико-тематичної організації новинних текстів (далі – НТ) як параметра їхнього доперекладацького аналізу, яке ще не знайшло вичерпного висвітлення в науковій літературі. Саме лексико-тематична організація НТ забезпечує точність і достовірність його змісту, а підвищення точності забезпечується відсотком вжитих стандартних засобів інформування (власних імен, назв посад і професій, закладів та організацій, топонімів і хрононімів тощо), а також відсотком статистичних даних, дат, цифр, які зазвичай вищі ніж у текстах інших медійних жанрів [4, с. 96]. Характерною рисою НТ є “культуроспецифічність”, адже вони складають важливу частину національної культури, насичені реаліями й артефактами [1, с. 82; 6].

На підставі зазначеного вище мета дослідження полягає у визначенні культурної специфіки лексико-тематичної організації новинних текстів сайту Бі-Бі-Сі [7] як параметру доперекладацького аналізу таких текстів у процесі фахової підготовки перекладачів. Об'єктом дослідження обрано лексико-фразеологічні одиниці з культурно-специфічним компонентом у складі текстів новин Бі-Бі-Сі. Для виявлення специфіки функціонування мовних засобів вираження культурно-специфічної інформації в новинному тексті застосовано *контекстуальний аналіз*; для встановлення характеру вербалізації культурно-маркованих елементів у мережевому новинному тексті використано *інтерпретативний аналіз*; для систематизації та класифікації засобів вербалізації культурно-маркованих елементів застосовано *метод лінгвістичного спостереження й опису*.

Результати і обговорення. На доперекладацькому етапі аналізу новинного тексту доцільно змоделювати номінативну карту новинної події, яка складає основу тематичної організації тексту новинного повідомлення [4, с. 96], а також визначити культурно-марковані елементи, що входять до її складу. Згідно з даними К. О. Мельникової, більшість лексичних одиниць, що використовуються в описі подій в англomовному мережевому новинному тексті (71 % від загальної кількості лексичних одиниць у тексті), передають актуальну інформацію про події, реалізуючи прямі значення і точно номінуючи складники новинної події – учасники, топоніми, хрононіми, дії, стани тощо [4, с. 95-96]. За нашими спостереженнями, саме ці групи лексики утворюють культуроспецифічні риси новинних текстів Бі-Бі-Сі: 1) звернення до назв країн, регіонів, поселень, міст тощо, напр.: *Australian floods send dirty water across Great Barrier Reef. Muddy waters from floods in northern Australia blanket parts of the World Heritage site* (BBC, 15/02/2019); 2) часте вживання власних імен, персоналій та фокусування на відомій особистості, напр.: *El Chapo trial: Mexican drug lord Joaquín Guzmán found guilty* (BBC, 13/02/2019).

До того ж специфічними культурно-маркованими елементами новинних текстів матеріалу спостереження також виявились кліше, колокації, напр.: *Democratic debate: Bernie Sanders and Elizabeth Warren ramp up feud. The big applause line, the big dividing line and the insults thrown at them from President Trump* (BBC, 12/11/20); уривки цитат у заголовкових комплексах, напр.: *Sanna Marin:*

Estonia apologises after minister mocks Finland PM. Far-right interior minister Mart Helme described Finland's PM Sanna Marin as 'a sales girl' (BBC, 17/12/2019); алузії, побудовані на специфічному культурному досвіді читачів, напр.: **Grammy winner Ingram wrote Michael Jackson single Pretty Young Things with Quincy Jones** (BBC 30/01/2019).

Найчисельнішу групу лексичних культурно-маркованих елементів в текстах новин Бі-Бі-Сі нашого матеріалу спостереження складають географічні назви (країн, регіонів, міст /столиць, океанів, морів, річок, гір, озер), напр.: **US tells Iran to 'look in the mirror' after Ahvaz attack** (BBC 23/09/2018); **New South Wales bushfires: 'Mega blaze' warning near Sydney** (BBC 06/12/2019).

Друге місце посідають антропоніми, які охоплюють імена президентів, прем'єр-міністрів, міністрів, депутатів, лідерів партій, посадових осіб, селебритіз, напр.: **White House: Trump 'will not participate in impeachment hearing'** (BBC 02/12/2019), а також імена пересічних людей, які попали в епіцентр новинної події, напр.: **Briton Audrey Schoeman revived after six-hour cardiac arrest. Audrey Schoeman fell unconscious when she was caught in a snowstorm while hiking in Spain** (BBC 06/12/2019).

Назви органів державного управління, (міжнародних) організацій, фірм/корпорацій, установ тощо знаходяться на третій позиції за поширеністю в новинних текстах, напр.: **Chinese-owned TikTok apologises to a US teenager who criticised China's treatment of Muslims** (BBC 28/11/2019). Далі за спаданням частоти йдуть назви матеріальних об'єктів, артефактів (ракет, авто тощо), напр.: **Boeing to temporarily halt 737 Max production in January** (BBC 17/12/2019); назви самітів, угод, зустрічей, напр.: **NATO summit: Boris Johnson to call for unity as alliance turns 70** (BBC 03/12/2019); назви артефактів культури (книг, пісень, фільмів, нагород тощо), напр.: **Lord of the Rings returns to New Zealand with Amazon TV show** (BBC 17/09/2019); назви явищ спортивного світу (організацій, змагань, трофеїв тощо), напр.: **Lionel Messi: Barcelona forward wins Ballon d'Or for record sixth time** (BBC, 03/12/2019); назви об'єктів у місті (готелів, музеїв, вулиць тощо), напр.: **Nairobi DusitD2 hotel attacked by suspected militants** (BBC 16/01/2019); назви друкованих та інтернет ЗМІ, соціальних мереж, напр.: **England's Joe Denly was trending on Twitter for all the wrong reasons after dropping a catch that even "your 95-year-old grandma" would take** (BBC 03/12/2019); назви явищ, процесів, що несуть загрозу для здоров'я людини, напр.: **Huntington's disease: Woman who inherited gene sues NHS** (BBC 18/11/2019); назви явищ природи (землетруси, циклони тощо), які отримали медійне висвітлення завдяки їхньому руйнівному впливу, напр.: **Storm Ali: 100mph winds leave trail of destruction**. (BBC 19/09/2018).

Висновки. Специфічною рисою лексико-тематичної організації новинного тексту оригіналу є включення великої кількості культурно-маркованих елементів, які створюють потенційні труднощі в письмовому перекладі. На доперекладацькому етапі аналізу новинного тексту доцільно ідентифікувати культурно-марковані елементи з метою врахування їхньої культурної специфіки для подальшої точної передачі в мові перекладу. Найчастіше в новинних текстах Бі-Бі-Сі вживаються культурно-марковані лексичні одиниці, які вербалізують

місце події, її учасників та їхні соціальні атрибути. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у вивченні специфіки вербалізації статистичних даних, дат, цифр у новинному тексті.

Література (References)

1. Добросклонская Т. Г. (2005). *Вопросы изучения медиатекстов* (опыт исследования современной английской медиаречи). М.: УРСС Эдиториал.
2. Дорофеева М. С. (2017). Схема переводческого анализа в синергетике перевода. *European Journal of Humanities and Social Sciences*, (1), 34-39. DOI: <http://dx.doi.org/10.20534/EJHSS-17-1-34-39>
3. Максимов С. Є. (2017). Перекладацький аналіз тексту у світлі дискурс-аналізу. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ*. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія, 34, 124-127.
4. Мельникова Е.А. (2015). Точность и достоверность как критерии информативности текста новостного сообщения. *Вестник Волгоградского гос. ун-та. Сер. 2, Языкознание*. 5 (24), 94-100.
5. Серова Т. С. (2017). Речемыслительная активность переводчика: предпереводческое осмысление и полное понимание смыслового содержания исходного текста в переводе. *Язык и культура*, (37), 241–253.
6. Филиппова М. М., Новоселова А. А. (2017). Лингвистический анализ заголовков журнала «Time». *Язык, сознание, коммуникация*: Сб. статей. М.: МАКС Пресс, 56, 27-39.
7. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news>

Oleksandra Popova

*Doctor of Science in Pedagogy, Full Professor, Dean of the Foreign Languages Department,
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky"
Odesa, Ukraine*

EDUCATION STRATEGIES AND TACTICS UNDER CONDITIONS OF THE CORONAVIRUS COVID-19 PANDEMIC

Key words: *higher education, strategies, tactics, COVID-19 pandemic, interiorisation.*

Recently, preschool, secondary and higher education has faced miscellaneous difficulties caused by the coronavirus COVID-19 pandemic. Both teachers and junior and senior preschool children, schoolchildren and students had to adapt to the new conditions and transform mentally to online (distance) education. Practice showed that most of them had not been prepared for it or trained in teaching / learning in this mode. Information and communication technologies proved to be the only source and means of obtaining education-related information, communicating with groupmates and teachers, participating in cultural and scientific events, taking exams or administering tests, ordering food and other indispensable goods, etc.

We do cognize that the Ukrainian normative educational regulations such as the Laws of Ukraine "On Education", "On Higher Education", the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the period up to 2021 alongside educational profession-targeted programmes are to be observed, since they regulate the contents of competences to be mastered in compliance with their key-note directions like culture-centricity, preservation and enhancement of national educational traditions,

humanisation of education and its integration into the world educational space.

The above mentioned stipulates the *purpose* of the study – to analyse the essence of education strategies and tactics to be applied under conditions of the coronavirus covid-19 pandemic. The *object* of the study is the educational process at an establishment of higher education under conditions of the coronavirus COVID-19 pandemic. We can single out these *research methods*: theoretical analysis of scholars' studies devoted to the designated topic, results of lecturers' / instructors' practical experience.

Ukrainian and foreign scholars (D. Fernández, M. L. Pérez, R. Fox, R. Diaz-Greenberg, N. Ghouname, B. Peeters, A. Trotsko, Yu. Korotkova, T. Yeremenko, O. Gerkerova, O. Negrivoda et al.) highlight the problem of teaching foreign languages alongside developing students' linguocultural competence under conditions of COVID-19. Having particular experience in the sphere of education, we can offer the modes of organising the educational process and dwell upon the education strategies and tactics in this respect.

By *education strategy* (ancient Greek *στρατηγία* – art of a military commander), we understand a general, non-detailed plan, covering a long period of time, a way to achieve a complex education goal, using available methodological resources effectively to achieve the main goal.

We interpret *education tactics* as an action or a scenario in which you know exactly what the education outcomes will be when it is implemented; particular actions to realise the education strategies.

The framework of the coronavirus pandemic made us master new *education strategies*:

- online perception of scholars' achievements in the field of Philology (in particular, Translation Studies, as well as methods of teaching Philology and Translation Studies to the students – future translators of Chinese and English);

- internationalisation of education.

We would like to single these *education tactics* enabling the processing of the educational material which were of practical use in the training process under the designated conditions:

- aspect-based online processing of the linguistic material under study;

- integrative analytical and synthetic mastering of the educational material in the context of the COVID-19 quarantine;

- language- and culture-centred teaching of foreign languages by means of classroom, extracurricular and online types of educational activities;

- use of alternative platforms for developing profession-related competence of future translators under quarantine conditions.

We can assume that the specified education strategies and tactics can be used in the course of lectures and practical classes on the theory and practice of translation / interpretation within the language pairs “Chinese ↔ English”, “Chinese ↔ Ukrainian”, “English ↔ Ukrainian” on different platforms: online, offline, in a mixed mode.

The prospect of further research is seen in elaborating methodological support aimed at accumulating the efforts of Ukrainian and foreign teachers in widening the

horizons for teaching foreign languages by means of modern information and communication technologies within a multicultural environment in different modes.

References

1. *EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning* [electronic resource], (2008). Available at: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eaceqf/files/brochexp_en.pdf [in English].
2. *European Credit Transfer and Accumulation System: User's Guide* [electronic resource]. Available at: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf [in Ukrainian].
3. Fernández, Daniel Madrid & Pérez Cañado, Maria Luisa. (2012). CLIL Teacher Training. In book: *Teaching and Learning English through Bilingual Education*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, pp.181–212 [in English].
4. Fox, R., & Diaz-Greenberg, R. (2016). Culture, Multiculturalism, and Foreign Language Standards in U.S. Teacher Preparation Programs: Toward a discourse of dissonance. *European Journal of Teacher Education*, XXIX (3), 401-422 [in English].
5. Ghouname, N. (2020). Moodle or Social Networks: What Alternative Refuge is Appropriate to Algerian EFL Students to Learn during Covid-19 Pandemic. *Arab World English Journal*, 11 (3) 21-41. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol11no3.2>
6. *National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021* (2013). Available at: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> [in Ukrainian].
7. Peeters, Bert. (2015). Language and culture values: adventures in applied ethnolinguistics. *International Journal of Language and Culture*. II. (2): 133-141 [in English].
8. *QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area* [electronic resource], (2005). Available at: <http://www.ehea.info/articledetails.aspx?ArticleId=67> [in English].
9. Trotsko, A. V., & Korotkova, Y. M. (2018). Using information and communication technologies in the process of teaching foreign languages: the experience of Ukraine and Greece. *Information Technologies and Learning Tools*, 6 (Vol. 68), pp. 168–180. Available at <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2340> [in English].
10. Yeremenko, T., Gerkerova, O. & Negrivoda, O. (2020). Mobile training as a means to improve future English teachers' listening comprehension skills. *Scientific Bulletin of the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"*, 2(131): 188–195. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2020-2-24> [in Ukrainian].

邹昕格

汉语言文学学士，助教，对外汉语教师，乌克兰南方师范大学孔院，乌克兰敖德萨。

浅析对外汉语教学在泰国得到蓬勃发展的原因

关键字： 对外汉语教学，文化交流

摘要： 近年来，中泰交流日益密切，泰国兴起了学习汉语的“流行趋势”。本文简要分析促进汉语教学在泰国蓬勃发展的原因。

泰国作为东南亚的重要国家，与中国在政治、经济、文化等各个方面一直存在着紧密的合作关系。近年来，中国经济飞速发展，综合国力不断提升，使得两国的文化交流日益密切，汉语教学事业在泰国得到了蓬勃发展。本文简要分析促进汉语教学在泰国蓬勃发展的原因。

一、泰国相关政策的支持

中泰友谊源远流长，随着我国综合国力的不断提升，经济体重占世界比重越来越大。经济基础决定上层建筑，反之，相应的上层建筑也指引着经济基础的发展，文化作为上层建筑中的重要一环，在社会发展中起着重要的作用，促进了经济的发展。泰国作为中国的友好邻国，两国之间在政治、经济、文化等各个领域的交流不断加深。近些年，泰国学习汉语的人数更是逐年增加。而这一显著变化，更是引起了泰国当局的重视。1992年，泰国内阁通过了教育政策法案，确定了汉语列入中小学的外语选修课程内容，1998年，泰国教育部批准汉语成为大学入学考试的外语课程之一。自1999年以来，泰国许多公立和私立中小学都开设了汉语课程。据泰国教育部基础教育委员会汉语项目负责人透露，泰国近90万人学习汉语，汉语正在变成泰国的第二大外语（数据来源2014年10月31日，中国新闻网）。

二、社会发展的需要

中泰两国之间日益密切的交往，推动了汉语教育事业在泰国的发展。泰国为了更好的与中国进行合作往来，需要更加深入的认识和了解中国文化，而汉语的学习就成为其最基本和最直接的方式。由此，汉语无论是作为学校的专业课程还是作为社会兴趣课程，都得到了广泛开展。同时，中国综合国力的不断提高，吸引着更多留学生到中国深造和发展，而语言则成为他们能否到中国继续学习的重要条件之一。这从另一方面，也促进了汉语的发展。

除此以外，泰国还有大量的华人华侨，他们为汉语事业在泰国的发展也做出了重要贡献。泰国除了公立和私立中小学以外，还有非常多的华校和华人所创办的汉语培训机构，大部分华校的教学体系都相对比较完善，能为泰国人提供良好的语言学习环境。再者，在泰工作或者生活定居的华人华侨，大多非常重视自己及后代的汉语能力的培养，这从另一个方面也更加积极的促进了中国文化在泰国的传播。

三、中泰国汉语教育事业的良好合作

对外汉语教学在泰国的蓬勃发展离不开泰国政府及各层面的看重，也离不开中国国家各机构对其的支持。随着汉语热的兴起，泰国许多高校与国家语言合作中心（原国家汉办）展开了合作，而我国也在泰国建立多所孔子学院及孔子课堂。同时，中国许多高校会往泰国派送汉语教师及汉语教师志愿者，极大促进了汉语教学的发展。据孔子学院总部/国家汉办驻泰代表处处长表示，17年来，在中泰双方的努力下，汉语教师志愿者项目得到了稳健发展，截至2019年03月，中国向泰国派出的汉语教师志愿者累计达到17169人次，覆盖泰国73个府的1000多所大中小学院校（数据来源于人民网）。

综上，对外汉语事业在泰发展离不开各方的大力支持，我们欣喜于对外汉语教学能够在泰国得到稳步发展，更期盼对外汉语教学能在更多的国家得到蓬勃发展，中国文化能够与更多国家更多民族的优秀文化产生交流与碰撞，激荡出灿烂的火花。

参考文献

- 1.陈传宇. (2017.12) 泰国语言政策探析及其启示.[J].东南传播
- 2.李小军. (2007)论战后泰国对华政策的演变. [J].东南亚研究

Zou Xinge
*Teacher of Confucius Institute at South Ukrainian National
Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
(Odessa, Ukraine)*

A BRIEF ANALYSIS OF THE REASONS FOR THE VIGOROUS DEVELOPMENT OF TEACHING CHINESE AS A FOREIGN LANGUAGE IN THAILAND

In recent years, with the increasingly close exchanges between China and Thailand, more and more Thai People choose to learn Chinese. This paper briefly analyses the reasons for promoting the vigorous development of Chinese teaching in Thailand.

Keywords: teaching Chinese as a foreign language, cultural exchange.

贾欣
汉语国际教育硕士
乌克兰南方师范大学孔子学院教师
哈尔滨工程大学国际合作教育学院教师
敖德萨，乌克兰

小议对外汉语教学入门阶段的汉字教学问题

本文就对外汉语教学的入门阶段的汉字教学问题，介绍了有针对性的教学法，并简要分析了其意义与局限性。

关键词：对外汉语；入门阶段；汉字教学

在汉语学习者中，汉字以难认、难写、难记著称。大多数学习者在初级阶段尤其是入门时就因无从下手放弃了对汉字的学习。由于市场的导向作用，教材中也比较缺乏完善的汉字理论体系指导教材。

一、对外汉字教学研究现状

首先，存在着“先语后文”、“语文并进”矛盾。吕叔湘先生提出“先语后文”的理论，指出对外汉语教学应该“一面教拼音字母”“一面把汉字另行‘排队’（学习）”。李培元先生则通过实验，否定了先语后文的可行性，提出了“语文并进”的观点。其次，存在着“认写同步”与“认写分流”的矛盾。国内现行的大部分教材都实行认写同步原则。江新老师通过教学实验发现“认写分流、多认少写”的效果更好，肯定了“认写分流”的教学效果。

崔永华老师提出三阶段教学设想，即先听说、再认字、后写字。赵金铭老师提出四步教学法，即先学口语、再认汉字、描红已识汉字、最后听说读写并进。钱永文老师提出“三段四步教学法”，把初级阶段汉字教学分为三个阶段，每个阶段听说读写并进。

二、教学法解析

钱永文老师将汉字难学分为了三个“极限点”，在三个分段的教学过程中，要特别注意规避这三个“极限点”。第一阶段，教学目的是使学习者初步明白汉字结构、书写规律、培养字感。第二阶段，学习目标是以读写巩固听说教学；提高识字数量与辨识能力；提高书写速度与培养书面表达能力。第三阶段，教学目标仍以提高识字量为主；培养学生对于旧字和新字、形音义、词语之间的联系能力；提高书面表达能力。

三、意义及局限性

任何教学法都有其价值和局限性，我们应该理性借鉴。“三段四步教学法”的理论依据强调了循序渐进的过程，需要有层次、分阶段。此教学法三个阶段难度是递进的。另外，听说与读写是同等重要的；读与写是可以分离且合并的；不仅可以学促进用，也可以在用中学。

需要教材的配合度较高。在第二、三段教学时，需要对学过的目的字进行整理编撰，通过组合体、单句、语段来练习阅读和书写。但是对于新增添的字的把控必须十分到位。需要教师的能力和责任心。在此教学法中，教师起相对主导地位，需要谨遵教学法的每一步才能达到预期的效果，确保能在预设的教学时长中完成教学任务。

四、结语

对外汉字教学应该注重对听说读写用的全面要求，做到统筹兼顾；初级阶段的汉字学习应注重分层次教学，每个阶段重难点要突出；对待不同国别的学生，应该有针对性地强调容易发生的汉字偏误。使学生在初级阶段就能养成分析汉字、系统学习汉字、条理性书写的好习惯，为后期学习打下良好基础。

参考文献

1. 崔永华. 基础汉语教学模式的改革 [J]. 世界汉语教学
2. 江新. “认写分流、多认少写” 汉字教学方法的实验研究 [J]. 世界汉语教学
3. 李培元, 任远. 汉字教学简述——对外汉语教学发展史之一章
4. 吕叔湘. 发挥汉语拼音方案的巨大力量——吕叔湘委员在政协第三届全国委员会第二次会议上的发言 [J]. 文字改革 (语文建设)
5. 钱永文. 基础阶段对外汉字教学的“三段四步教学法” [J]. 国际汉语教育
6. 赵金铭. 教学环境与汉语教材 [J]. 世界汉语教学

Jia Xin

ON THE TEACHING OF CHINESE CHARACTERS AT THE INTRODUCTORY STAGE OF TEACHING CHINESE AS A FOREIGN LANGUAGE

This article introduces targeted teaching methods on Chinese character teaching at the introductory stage of teaching Chinese as a foreign language and briefly analyzes its significance and limitations.

Keywords: Chinese as a foreign language, introductory stage, Chinese character teaching.

赵芮辰

硕士研究生在读，乌克兰南方师范大学孔子学院志愿者教师，
敖德萨，乌克兰

关于国际汉语教学中教师语言的思考

无论是在中国国内的对外汉语教学还是国际汉语教学中，教师语言是影响教学进程以及质量的重要因素之一。国际汉语教师在运用教师语言时需要注意使用的环境、使用的态度和使用的灵活性等。国际汉语教师正确使用教师语言不仅会加强与学生之间的沟通交流，更有助于提升教学质量。

关键词：国际汉语教学，教师语言，教学质量

在国际汉语教学中，教师作为其中的主导者，其教学语言处于非常重要的位置。教师合理使用教师语言将对学生理解课程内容和与教师沟通交流带来便利。相反，不恰当的教师语言不但会影响教师与学生之间的沟通，还会影响教学进度与质量。

一、国际汉语教学中教师语言的重要因素

（一）声音音量及语气语调

每个人的声音音色均有区别，有些人的音色悦耳，而有些人的音色听起来就会让人觉得这个人很严肃。首先，在日常生活方面，教师在与学生进行沟通时，不同类型的沟通均有不同的音量和语气语调的要求。比如，在关心学生、与学生谈论有趣的话题时，教师宜采用中度音量和较为平和的语气语调，切勿采用音量较大且较为奇怪的语气语调。笔者有一个教师好友，她教授的班级中有很多来自中东地区国家的学生，这位教师对中东地区国家的信仰中的内容存在不理解的态度。在一次文化交流活动中，有名来自该地区的学生说“我们从来不吃猪肉，因为我们觉得猪很脏，所以我们不会吃。”当有文化冲突的话题时，这位教师不但没有以正确多元化的角度考虑问题，而且站在了自身的角度去考虑了问题，用高音量及非常奇怪的语气反驳这位学生说道：“我觉得猪不是很脏的动物，吃猪肉在有些国家是很正常的啊！”发言的学生听完后，非常生气，离开了活动。后来，该教师了解到了教师语言后，深刻反思了自身的问题，在今后的教学以及生活中都能用正当的态度表明自己的想法和观点。

当国际汉语教师对学生所说的事物产生不认同的观点时，应该以正确的态度处理，而不是用加大音量和异常语调去质疑学生。

（二）体态语言

教师语言中不仅包括教师的口头语言，还包括体态语言。恰当的体态语言不仅会让学生对教师的印象良好、提高教师的威严性，还会提高教学效率。

有些国际汉语教师觉得，国外的学生可能和中国的学生不一样，他们喜欢更加轻松的教学环境，有些教师凭借着“刻板印象”在课堂中教态比较随意，本以为会拉近与学生之间的距离，却让学生感觉到教师并不严谨且随意。例如，笔者曾听过一名教师的汉语课，教师在教学过程中在教室里到处走动，学生的注意力跟随着教师，有些学生课后反映教师走动过于频繁，且与学生距离太近，让有些学生心理有些紧张和不适感。而且教师上课过程中穿着带跟的鞋子

，走起路来“嗒嗒”的声音也容易引起学生烦躁。所以，教师在上课时要注意自身的体态，不一定非要在一个地方严肃上课，也不能一直在教室中来回走动，应当把握好“度”。同时，教师在上课时也要有一定的亲和力，不能过于严肃，但也不能举止过于随意。下课后，教师应当适当询问学生的学习情况，如果学生有不懂的问题，应当给予解释。恰当的体态语对学生理解汉语中的词汇、语法也有一定的帮助。例如，在讲解“拿”、“提”等动词时，教师完全可以借助自身的体态语言帮助学生理解该词汇的含义。由此可见，恰当运用体态语对教师教学和日常生活都有一定帮助。

(三) 情绪把控

有些教师在工作、家庭或者生活上遇到不顺心的事情，如果难以控制自身情绪，便会将自身情绪带到课堂中。教师在课堂中起到了非常重要的作用，其情绪势必会影响到学生，如果教师的情绪不好，批评了学生或将怒火带给了学生，课堂教学效果一定会大打折扣，也会影响学生对教师的评判。国际汉语教师较于普通的教师又多了一份责任。其教授的是来自各个国家的学生，其自身形象影响了学生对中国人的印象。因为在国际汉语教学中，汉语教师可能就是学生能唯一接触到的中国人，汉语教师的行为对于其对中国人的印象影响是非常大的。

二、结语

教师语言在国际汉语教师的教学和生活中都占有非常重要的一部分，教师语言的恰当使用不仅会让其在日常与学生的交流中更加顺利，还会让教师在教学中更加顺利。国际汉语教师应当在教师语言方面多下功夫，多多学习教师语言的相关技巧，而不是仅仅学习教学技巧和专业知识。

参考文献

1. 刘慧清.(2005 (01)) 关于对外汉语教学语言的思考[J]. 云南师范大学学报(对外汉语教学与研究版),27-30.
2. 彭利贞. (1999(06)) 试论对外汉语教学语言[J]. 北京大学学报(哲学社会科学), 123-129.

Zhao Ruichen

*Volunteer Teacher of the Chinese language,
Confucius Institute at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky"*

TEACHING LANGUAGES WITHIN INTERNATIONAL CHINESE TEACHING FRAMEWORK

Whether in the teaching of Chinese as a foreign language in China or within the framework of international Chinese language teaching, a language teacher is one of the important factors influencing the teaching process and its quality. International Chinese teachers need to pay attention to the environment, attitude and flexibility of methodological tools when using language. The correct use of language by international Chinese teachers will not only strengthen communication with students, but also help to improve the quality of teaching.

Keywords: *international Chinese teaching, a language teacher, teaching quality.*

杨佳乐

汉语国际教育硕士，公派教师，南方师范大学孔子学院，
敖德萨，乌克兰

浅谈对外汉语课堂教学中的“精讲多练”原则

关键词：课堂教学，精讲多练，对外汉语

前言：“精讲多练”原则是对外汉语课堂教学中的基本原则之一，也是一名合格的对外汉语教师应当遵守的课堂教学的原则之一。本文就简单谈谈这一原则。

“精讲精练”原则是一条重视学生的主体性、重视学生的实践活动的原则，是根据让学生能利用所学的第二语言进行有效地交际这一根本目的而提出的。“精讲”不是不讲，而是要讲得少而精，教师在课堂教学中应该知道哪些要讲，哪些不用讲，哪些内容需要细讲，哪些内容可以一带而过；“多练”的意思顾名思义就是让学生在有限的课堂时间内尽量多地运用所学的语言进行练习，使学生更加有效地习得这个语言。从以上对“精讲多练”的分析，我们可以看到，这条原则十分适用于第二语言课的教学，因为第二语言课的主要目的之一就是让学生学会用第二语言进行有效地社会交际，而达到这个目的的有效方法不仅是教师的精彩讲授，更要学生积极、有意义地练习从而使教师的知识讲授转化为学生的语言技能获得。所以，教师在语言教学之中应尽量给学生更多练的时间和机会，尽量精简自己的讲课内容。因此可见，“讲”和“练”两者的关系是矛盾而统一的。

首先，“讲”和“练”在课堂的时间分配上是矛盾的。但是，“讲”和“练”的时间比例到底是多少是没有硬性规定的，要根据课型和教授内容来定。比如说，这节课主要讲一些重要语法，那么这节课教师讲的时间可能就稍微多一些，这时候，教师要注意“讲”的质量，严格筛选“讲”的内容。例如一个语言点可能包括很多内容，教师不可能将这些内容全部教给学生，学生也不可能全部理解吸收，那么，老师就应该根据学生的平均水平、理解水平以及这个知识点的可有效交际部分来筛选出讲授给学生，这样做可以减少教师无意义的讲授，从而使教学效果得到提升。另外，教师的“讲”也要有启发性，要注意在讲的过程中还要注意学生的“巧练”，可以时不时地启发、开导学生，让学生进行“不经意”的训练，这样做学生既明了了老师所讲授的语法，又对这个语法进行了“精练”，从而更加巩固了所学的语法。但如果这节课是练习课，那么这节课学生练习的时间和机会恐怕要占整个课时的90%以上，但这并不说明教师就无事可做了，相反，如何让练习课变得更有效率才真正表现教师的教学素质。这时候的教师应该充分做好启发者、调动者、疑问者的角色——要充分启发学生动脑、动口的能力，鼓励学生正确地去说、去练，并且予以肯定的鼓励；成为一个课堂的气氛调动者，调动学生积极地学习，从而能更有效率地学习；让学生变成老师，教师需不时地提问学生这个问题的答案和为什么得出这个答案，这样学生就能真正深刻地理解这道题反映的语言知识。如果教师在

练习课以及其他课型上灵活运用这三个角色的话，我相信“练”不仅是“多练”还是“精练”了。

其次，“讲”和“练”还是有机统一的一个整体，这是由它们具有相同的目的而决定的，即培养学生可以自如地运用这种语言进行交际的能力。因为目的的一致性，使“讲”和“练”这两个矛盾体转化为有利的教学手段来促进学生的学习。所以说，教师应给有效地运用这两个教学工具，使矛盾中的两者有机地结合起来，从而为有序的教学活动服务，使教学效果最大化。总之，讲练结合是教学过程的一个提高，是对教师的教学素质的考验。

结语：在第二语言的教学活动中，教师的主导性是非常重要的。教师如何让学生提起兴趣去学习第二语言，如何有效地讲授第二语言，如何让学生有效地习得第二语言，使学生学习到的语言是活的，而不是死的，这是一个值得教师在教学实践中逐渐摸索，寻找答案的问题。其中，注意教学实践中的“精讲多练”的原则，就是一个很好的答案之一，教师运用好这个原则，往往可以使教学活动达到事半功倍的效果，尤其注意有效地讲和练，使讲练有机地结合，更能使教师的教学活动变得有趣、有序、有效。

参考文献：

1. 刘珣. (2007) 对外汉语教育学引论.北京语言大学出版社, (4).
2. 蒋可心. (2001) 对外汉语教学法研究.哈尔滨:黑龙江教育出版社, (12).
3. 阮成武. (2005) 主体性教师学.安徽大学出版社.

Yang Jiale

*Trainee teacher of the Chair of Translation, Theoretical and Applied Linguistics,
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky",
Odessa, Ukraine*

TO THE ISSUE OF THE PRINCIPLE "INTENSIVE SPEAKING AND MORE PRACTICE" IN TEACHING CHINESE AS A FOREIGN LANGUAGE

The principle "intensive speaking and more practice" is one of the basic principles in teaching Chinese as a foreign language. It is also one of the principles that a qualified teacher of Chinese as a foreign language should abide by in classroom teaching. This article will briefly discuss this principle.

Key words: *classroom teaching, intensive speaking and more practice, Chinese as a foreign language*

СЕКЦІЯ IV

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

Алла Богуш

*доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» Одеса, Україна*

Людмила Березовська

*доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики
дошкільної освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» Одеса, Україна*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

***Ключові слова:** комунікація, міжкультурна комунікація, мовленнєвий етикет, професійна підготовка.*

В умовах глобалізаційно-інформаційних процесів які відбуваються в Україні, проблема міжкультурної комунікації набуває особливої актуальності у науковій парадигмі. Розвиток міжнародних зв'язків та участь України у різноманітних грантових програмах (Еразмус+, Fulbright Ukraine, Global UGRAD та ін.), сприяла можливості укладання угод між університетами щодо обміну між студентами та можливості отримання здобувачами вищої освіти на другому «магістерському» рівні подвійних дипломів. У зв'язку з цим підвищується інтерес до мовної освіти як важливого інструменту життєдіяльності людини в умовах полікультурної та мультилінгвальної діяльності.

Проблемі міжкультурної комунікації присвячено дослідження українських (В. Андрущенко, Ф. Бацевич, І. Дзюба, Б. Євтух, Л. Мацько та ін.) та зарубіжних (М. Бахтін, В. Скалкін, Е. Холл, Дж. Мартін, В. Фурманова, Г. Чен та ін.) учених. Науковці (Н. Бориско, Л. Голованчук, О. Красковська, Дж. Мартін, Ю. Пассов, Г. Чен та ін.) зазначають, що міжкультурна комунікація пов'язана з умінням досягати взаєморозуміння у процесі спілкування. Дослідники (Р. Портер, О. Садохін, С. Тер-Мінасова, Е. Холл та ін.) вказували на тісному зв'язку мови й культури у процесі міжкультурної комунікації.

Незважаючи на те, що проблема міжкультурної комунікації посідає вагоме місце в наукових розвідках, однак питання навчання міжкультурного спілкування майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (ЗДО) з позицій особистісної і професійної готовності до міжкультурної комунікації потребує подальших досліджень.

Мета роботи полягає у визначенні ефективних методів навчання, моделювання міжкультурних ситуацій у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів ЗДО.

Поняття «міжкультурна комунікація» увійшло в науковий обіг у другій

половині ХХ ст. завдяки виходу книги американських науковців Е. Холла і Д. Трагера «Культура як комунікація» («Culture as Communication»), у якій зазначене поняття розглядається як особливий аспект спілкування людей (Грушевицкая, 2003: 8). Учені означене поняття розкривали через призму двох понять – «культура» та «комунікація» (Грушевицкая, 2003: 8). За визначенням Е. Холла, культура – це комунікація, а комунікація – це культура (Грушевицкая, 2003: 81).

Зауважимо, що в науковій літературі поряд з терміном «міжкультурна комунікація» вживаються синонімічні поняття міжкультурна комунікація, крос-культурна комунікація (crosscultural communication), транскультурна комунікація (transcultural communication), інтеркультурна комунікація (intercultural communication) та ін.

У словникових джерелах поняття «міжкультурна комунікація» пояснюється як «процес спілкування (вербального і невербального) людей (груп людей), які належать до різних національних лінгвокультурних спільнот, послуговуються різними ідентичними мовами, відчувають лінгвокультурну «чужинність» партнера по спілкуванню, мають різну комунікативну компетенцію, яка може стати причиною комунікативних невдач або культурного шоку в спілкуванні» (Бацевич, 2005: 9).

У дисертаційному дослідженні М. Сотер, пояснює міжкультурну комунікацію як інтегровану якість особистості, що включає знання, вміння, навички, якості та цінності, позитивну мотивацію та налаштованість на міжкультурну взаємодію, спрямовану на ефективне виконання професійних обов'язків через продуктивну комунікацію побудовану на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії, співпраці, толерантності, емпатії, мобільності, відсутності етноцентризму, відкритості, готовності до діалогу, вмінні сприймати і розуміти інші культурні позиції і цінності (Сотер, 2018: 17).

На нашу думку, міжкультурна комунікація – безпосередній акт спілкування, що включає обмін думками між мовцями різних національних культур, побудовані на толерантних, гуманних взаєминах.

Культура професійного спілкування майбутнього вихователя ЗДО характеризується рівнем розвитку комунікативних знань та вмінь, володіння нормами мовленнєвого етикету, засобів мовленнєвої виразності, що дозволяє здійснювати міжсуб'єктну взаємодію, спрямовану на ефективне виконання професійних обов'язків.

Для з'ясування вміння студентів здійснювати комунікацію з представниками інших культур, було проведено анкетування.

Так, на запитання анкети: «Як Ви оцінюєте власну можливість налагоджувати продуктивну професійну взаємодію з представниками інших культур?» 47,8 % респонденти зазначили «позитивно», 32,3 % відповіли «задовільно»; 12,4% опитаних вказали «важко відповісти», 7,5 % зауважили, що «не до всіх представників національних меншин ставлюся позитивно».

Наступне запитання анкети мало на меті з'ясувати: «Чи потрібно у процесі навчання опановувати навички міжкультурної комунікації?» 43,7 % респондентів відповіли схвально «так, потрібно, оскільки це сприяє кращому розумінню

представників іншої культури», не визначились із відповіддю 17,5% респондентів, 14,8% зауважили, що потрібно, оскільки це сприятиме можливості працювати закордоном, 14,3% вказали, що це сприятиме уникненню непорозумінь, 9,7% – вважають, що не потрібно.

У процесі анкетування нас цікавило «Чи здійснюється підготовка у закладі освіти до міжкультурної комунікації? Якщо так, то вкажіть дисципліну». Результати анкетних даних засвідчили, що цілеспрямована професійна підготовка студентів до міжкультурної комунікації не здійснюється. Аналіз навчальних планів та освітніх робочих програм спеціальності 012 «Дошкільна освіта» для другого «магістерського» рівня вищої освіти підтвердив відсутність дисциплін та тем в освітніх робочих програмах, присвячених міжкультурній комунікації.

Формування навичок компетентної міжкультурної комунікації вимагає від майбутніх вихователів уміння спілкуватися, володіти мовленнєвим тактом, уникати міжкультурних непорозумінь. Для успішної реалізації цих завдань необхідно під час проведення практичних занять дисциплін професійної та практичної підготовки відпрацьовувати зі студентами практичні вміння здійснювати комунікацію, озброювати їх різноманітними тактичними прийомами задля досягнення взаєморозуміння. Доцільними вважаємо залучення студентів до моделювання професійно спрямованих ситуацій, що мають місце в міжкультурній комунікації з представниками різних культур, які відрізняються мовою, поведінкою, звичаями, традиціями тощо. Зауважимо, що Одещина полінаціональний регіон, на території якого проживають представники 133 національностей, тому вміння комунікувати з представниками різних національних меншин є вкрай важливим у підготовці вихователів ЗДО.

Вважаємо необхідним моделювання педагогом конкретних ситуацій міжкультурного спілкування та пошук ефективних шляхів їх вирішення, розвиток власних можливостей, пошук необхідних ідей для відпрацювання комунікативних стратегій та тактик поведінки у конфліктних ситуаціях.

Висновки. Важливим завданням сучасної освіти є виховання толерантної особистості, здатної пізнавати й творити культуру шляхом конструктивних взаємин, що вимагає високого рівня комунікативної культури, комунікативної компетентності, розвинутих навичок спілкування та вміння вести діалог.

REFERENCES

1. Batsevych F. S. (2007). *Slovnnyk terminiv mizhkulturnoi komunikatsii [Dictionary of terms of intercultural communication]* Kyiv : Vydavnytstvo «Dovira», 2007. 205 s. [in Ukrainian].
2. Grushevitskaya T. G., Popkov V. D., Sadohin A. P. (2003). *Osnovy mezhkulturnoy kommunikatsii [Basics of Intercultural Communication]* Uchebnik dlya vuzov. Moskov, YuNITI-DANA, 352 s. UR L: <https://en.calameo.com/read/00228697367792c160634> [in Russian].
3. Coter M. (2018). *Formuvannia hotovnosti maibutnikh inzheneriv sudnomekhanikiv do mizhkulturnoi komunikatsii [Formation of future marine engineers' readiness to intercultural communication]* dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kherson, Ternopil. 297 s. [in Ukrainian].

郭海燕

文学学士学位 乌克兰南方师范大学孔子学院 敖德萨 乌克兰

国际汉语教师的“文化宽容”

关键词：国际汉语教师；跨文化交际；文化宽容

国际汉语教师在理解和尊重双方文化的基础上进行教学，传播中国语言文化知识。文化宽容能促进教师与学生沟通，在达到教育目的的同时，吸纳各国文化特征，有利于教师总结各国学生不同的语言和文化思维习惯，一方面促进国际汉语教师在跨文化交际中对待不同国家学生可以游刃有余建立文化间的桥梁，减少交际障碍的产生，提高学生对中国语言文化的兴趣；另一方面在语言教学上，促进教师对学生母语的了解，减少学生在汉语学习中的障碍，同时也有利于教师根据学生实际情况因材施教。

世界文化丰富多彩，各民族所具有的独特文化反映在其他国家和地区便表现出不同的文化差异，文化差异则直接影响跨文化交际的质量。在对外汉语教学中，要想顺利实现跨文化交际，这就要求教师在进行汉语和中国文化教学过程中采取一种文化宽容的态度。所谓“文化宽容”指在跨文化交际中，面对可能存在的文化差异引起的文化冲突所表现出来的一种能够理解对方文化的态度。而教师的“文化宽容”特指在对外汉语教学的过程中，教师因文化差异与学生或当地人产生交际障碍时，所采取的尊重所在国家或地区文化、理解当地文化习俗、积极融入当地生活和文化圈子，顺利完成汉语和文化教学的一种宽容的态度。教师的文化宽容能够有效缓解课堂上学生因民族差异、思维方式和价值取向不同而导致的文化理解上的冲突，帮助学生更好地学习汉语语言文化。

虽然文化的碰撞在所难免，但这并不会成为双方交流的障碍，承认差异的存在，相互理解并包容对方，推动中西方文化的大繁荣大发展，从而让人类文化更上一层楼，这如同太极中的“推手”，相互牵制，以柔克刚，保持平衡。因此通过研究不同民族文化之间的差异进而找出一种有效的方式来促进文化的传播与共存，这也是文化冲突与碰撞的积极意义所在^[1]。文化本身不能进行交际，是人在进行交际。每个人都有其独特的交际方式，不过，文化能决定该文化背景下的人们的交际方式^[2]。对于从事跨文化交际的人来说，应该在承认文化差异的前提下，进行多方位的文化对比与分析，并对其追本溯源，充分认识自己，也了解对方，宽容地对待文化差异，这无疑会大大提高交际双方对文化差异的直觉的敏感性，提高对交际误区的洞察能力，最终使人们在地球村上和睦相处^[3]。

文化宽容作为特定情况下十分有效的措施和手段，缓解了因民族历史人文、生活习惯和价值观念不同而导致的文化上的冲突。文化宽容强调的是针对于不同的价值观念，我们要在话语平等共存的前提下允许其存在，这也正是进行文化沟通的底线。同时，文化宽容不是毫无底线地接受他人的言行举止，也不

是彻彻底底地反对他人的言行举止，而其核心原则在于尊重双方的文化差异，接受与我们认为理所应当的文化习惯所不一样的文化思维模式。比如，韩国人的长幼尊卑理念，中国也有。但是一些成年汉语学习者会把这里礼节观念带进课堂，要求中国老师一起遵守。我们充分理解和尊重其文化传统，最大限度包容其文化理念，不持反对态度，但理解不代表一味地认可和退让。在课下怎么尊称长者都可以，但进入中文课堂，必定是要传播一些中国文化，让文化宽容适可而止。

参考文献

1. 程梦婷. (2015) 从跨文化交际的角度分析电影《推手》中的文化冲突[J].科技风.
2. 徐荣博. (2009) 论言语交际中的文化意识[J]. 世纪桥.
3. 高明. (2005) 文化差异是导致跨文化交际失败的根本原因[J].辽宁教育行政学院学报
4. 高博. (2006) 浅析对外汉语教学中教师的文化宽容[J].
5. 于淼. (2013) 对外汉语教学中的文化宽容[D].扬州大学硕士论文.
6. 高剑华. (2007) 对外汉语教学中的跨文化意识[J].教育科学.
7. 谢稚. (2006) 探索对外汉语文化教学的有效途径[J].长春师范学院学报.

Guo Haiyan

*Volunteer Teacher of the Chinese language,
Confucius Institute at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky",
Odessa, Ukraine*

CHINESE TEACHERS' CULTURAL TOLERANCE

Chinese teachers teach and spread Chinese language and culture knowledge on the basis of understanding and respecting the cultures of both sides. Cultural tolerance can promote communication between teachers and students, absorb the cultural characteristics of different countries while achieving the purpose of education, and help to teachers sum up different languages and cultural thinking habits of students from different countries. On the one hand, international Chinese teachers can build bridges between cultures, reduce communication barriers and increase students' interest in the Chinese language and culture.

Keywords: Chinese teacher, cross-cultural communication, cultural tolerance.

Ірина Княжева

*доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНО-АКСІОЛОГІЧНОГО КОМПОНЕНТУ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Ключові слова: майбутні вчителі, полікультурна компетентність, діагностування, емоційно-аксіологічний показник.

Визначальною властивістю сучасних соціокультурних реалій є полікультурність, що актуалізує необхідність вирішення цілого спектру проблем, пов'язаних зі здійсненням успішної взаємодії представників різних народів, етносів, релігій, культур на засадах цивілізаційних гуманістичних цінностей. Вирішення цих проблем, серед яких не знижує градус актуальності підготовка майбутніх учителів до роботи в полікультурному середовищі, є запорукою миру, прогресу, економічного зростання, успішного просування українського суспільства шляхом демократизації, гуманізації, євроінтеграції. Виходячи з цього, важливим завданням вітчизняної вищої педагогічної освіти є, зважаючи на модернізаційний потенціал і пріоритетність компетентного підходу, формування в майбутніх учителів полікультурної компетентності як чинника їхньої особистісної і професійної конкурентоздатності та умови успішної реалізації в майбутній професійній діяльності завдань полікультурного виховання дітей в освітньому просторі сьогочасної загальноосвітньої школи.

Теоретичним підґрунтям вирішення проблеми полікультурного виховання, важливим результатом якого є формування полікультурної компетентності, слугують дослідження, у яких висвітлено методологічні детермінанти полікультурної освіти (О. Асмолів, П. Кендзьор, М. Кренстон, Г. Солдатова, О. Столяренко та ін.); шляхи здійснення міжкультурної комунікації (К. Апель, О. Вишняк, В. Євтух, К. Клакхон Л. Ніколаєва, Р. Портер, А. Ручка, А. Солодка, В. Степаненко, Ф. Уордл, М. Шульга, К. Ясперс та ін.), полікультурного виховання в закладах освіти (Г. Ауернхаймер, В. Бойченко, О. Грива, О. Гурін, А. Джурицький, О. Дубасенюк, Ю. Кушнір, А. Кирпа, Л. Чумак та ін.); професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи в умовах полікультурного середовища закладу дошкільної освіти (Ф. Карагозлю, І. Комарова, Л. Савченко, М. Олійник та ін.), загальноосвітньої (І. Антонюк, Н. Бордовська, Л. Волик, О. Гаганова, Ю. Кушнір, Д. Ларчер, С. Лук'янчук, Е. Хакімов та ін.) і вищої (Т. Атрощенко, О. Горчакова, О. Жорнова, В. Кремень та ін.) школи; формування полікультурної компетентності як особистісного новоутворення (О. Гуренко, Н. Гушпіт Н. Лебедева, П. Кендзьор, О. Кондратьєва, Р. Кравець, О. Осипенко, Є. Пашкота, Л. Перетяга, Т. Поштарьова, Л. Чередниченко ін.). Водночас багатовекторність зазначеної проблеми й швидкоплинний характер умов полікультурної взаємодії суб'єктів освітньо-виховного процесу та множинність моделей її забезпечення, зокрема й у сучасних реаліях закладу вищої

педагогічної освіти, зумовило наявність потреби в її подальшому дослідженні.

Упродовж дослідження використано: загальнонаукові теоретичні методи (вивчення наукових джерел, аналіз, синтез, порівняння, інтерпретація); емпіричні методи (опитування, ранжування, метод «незакінчених речень»).

Зважаючи на те, що як справедливо доводять О. Івашко та І. Соколова, «формування полікультурної компетентності майбутнього вчителя передбачає подолання міжкультурних непорозумінь, конфліктних ситуацій і стереотипів у стосунках; демонстрування різних стратегій поведінки» [1, с. 93], та спираючись на аналіз наукового фонду щодо сутності і структури феномену «полікультурна компетентність», полікультурну компетентність майбутніх учителів визначаємо як результат професійно-педагогічної підготовки, складне особистісне утворення, що характеризується наявністю комплексу знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій і ставлень, що забезпечують їхню здатність ефективно взаємодіяти на засадах гуманізму й толерантності з представниками різних культур, народів, етносів і релігій, успішно вирішувати освітньо-виховні завдання в полікультурному середовищі сучасної загальноосвітньої школи.

У цілому погоджувачись із запропонованою в дослідженні І. Кушнір [2] структурою полікультурної компетентності, що вміщує когнітивний (знання культури історії та звичаїв рідної та інших народів), аксіологічний (передбачає сформованість системи цінностей, та їх «зв'язок між соціальними, культурними чинниками»), креативний і практичний компоненти, одним із компонентів полікультурної компетентності майбутніх учителів визначаємо емоційно-аксіологічний. Він передбачає емоційно-позитивне ставлення до інших культур і релігій (показник 1), відкритість до засвоєння до соціокультурних надбань як рідної, так і інших культур (показник 2), наявність самоусвідомлених гуманістичних цінностей (показник 3).

Діагностування сформованості емоційно-аксіологічного компоненту полікультурної компетентності майбутніх учителів за зазначеними показниками відбувалося завдяки застосуванню методу «незакінчених речень» (показник «відкритість до засвоєння до соціокультурних надбань як рідної, так і інших культур»), опитувальника «Самоусвідомлення гуманістичних цінностей» і методу ранжування – для визначення ставлення майбутніх учителів до інших культур і релігій (методика О. М. Кондратьєвої),

Узагальнення результатів діагностики сформованості емоційно-аксіологічного компоненту полікультурної компетентності респондентів, якими були студенти 1 курсу факультету іноземних мов Університету Ушинського здійснено обчисленням середнього арифметичного за трьома визначеними показниками за формулою:

$$K_i = \frac{\sum_{i=1}^n P_i}{n}, \text{ де}$$

K_i – досліджуваний компонент полікультурної компетентності;

P_i – значення показників;

n – кількість показників.

Отримані результати діагностування сформованості емоційно-аксіологічного компоненту полікультурної компетентності майбутніх учителів

подано в таблиці.

Таблиця

Рівні сформованості полікультурної компетентності майбутніх учителів за показниками емоційно-аксіологічного компоненту (у %)

Показники	Рівні сформованості полікультурної компетентності майбутніх учителів					
	Експериментальна група			Контрольна група		
	Достатній	Задовільний	Низький	Достатній	Задовільний	Низький
1	21,09	42,97	35,94	20,42	42,64	36,43
2	22,12	42,97	29,69	25,13	42,64	30,23
3	5,22	39,06	60,94	3,21	39,53	60,47
Загальний рівень	17,19	37,50	45,31	17,83	34,11	48,06

Як бачимо з таблиці, за першим показником емоційно-аксіологічного компоненту полікультурної компетентності достатнього рівня в експериментальній групі (далі – ЕГ) досягли 21,09%, а в контрольній (далі – КГ) – 20,42% майбутніх учителів, задовільний засвідчено в 42,97% респондентів ЕГ і 42,64% – КГ; низький – відповідно у 35,94% студентів ЕГ і 36,43% – КГ.

За результатами діагностування сформованості полікультурної компетентності за другим показником досліджуваного компонента достатній рівень було зафіксовано у 22,12% студентів ЕГ і 25,13% – КГ; задовільний – у 42,97% респондентів ЕГ і 42,64% – КГ; низький – у 29,69% і 30,23% майбутніх учителів ЕГ і КГ відповідно.

За третім показником емоційно-аксіологічного компоненту полікультурної компетентності достатній рівень зафіксовано лише у 5,22% респондентів ЕГ і у 3,21% – КГ. Задовільний рівень за означеним показником засвідчили 39,06% майбутніх учителів ЕГ і 39,53% – КГ; низький – 60,94% і 60,47% студентів ЕГ і КГ.

Дані за загальним рівнем сформованості полікультурної компетентності за емоційно-аксіологічним компонентом засвідчили, що на достатньому рівні перебувало 17,19% і 17,83% студентів ЕГ і КГ; на задовільному – відповідно 37,50% і 34,11%; низькому – 45,31% і 48,06% респондентів ЕГ і КГ. Отримані в процесі діагностувального експерименту результати засвідчили актуальність формування полікультурної компетентності майбутніх учителів і необхідність розроблення й упровадження відповідної експериментальної методики.

Література (References)

1. Соколова, І. В., Івашко, О. А. (2009) Формування полікультурної компетентності у контексті фахової підготовки фахівців. *Наука і освіта*, 4, 93–94. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/4_2009/22.pdf.pdf.
2. Кушнір, І. М. (2008) Компоненти полікультурної компетентності іноземних студентів. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі*, 13, 7–8. <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/3137>.

浅谈对外汉语语法教学的方法

语法是语言的三要素之一,语法教学在各个语种的语言教学中都是教学的重点。在对外汉语语法教学中,根据教学内容和学生的特点,灵活运用诸如实物道具法、对话法、演示法、比较法等各种教学方法,^[1]可使学生更有效地进行汉语学习。

关键词: 对外汉语、语法教学法、教学方法

一、语法的教学方法

教学方法自古多种多样,所谓“教无定法”,就是说可以根据具体情况,针对不同的教材和学生,可以采用不同的教学方法和技巧。对外汉语语法教学的表述应该简单化和浅显化。^[2]为了实现语法教学过程中表述的简化和浅化,我们在教学过程中经常可以灵活运用以下教学方法:

(一) 实物道具法

由于学生受词汇量的限制,有时老师用语言讲解效果不是很好,此时,课堂上所存在的或教师事先准备的实物道具都可以很好地为我们的语法教学服务。当然,这种教学方法和技巧比较适用于初级阶段容比较具体的语法教学。比如,在教“比”字句时,老师可以拿起两个长度不同的粉笔(可以先给粉笔标号为A和B),然后进行对话:老师:这两支粉笔一样长吗?

学生:不一样长。

老师:哪一支长呢?

学生:A长。

老师:(一边比两支笔的长度,一边说)对,A笔比B笔长。(一边说一边把句子写在黑板上,便于学生总结)

(二) 对话法

对话法即通过师生对话或是学生与学生的对话将要讲的语法项目很自然地引入语法教学,然后再在对话中进行语法点的讲解和操练。^[3]对话法非常实用,特别是在学生准备较好的情况下使用效果会更好,它既教给了学生所学语法项目的形式,又通过真实情景让学生理解了其意义。以对话代替讲解,以对话代替练习,对话结束学生已经在不知不觉中学会了某个语法项目。^[4]此外,对于一些结构较长较复杂的语法项目,我们可以在讲解清楚的基础上利用扩展对话的方法来让学生能够更加熟练的运用。

(三) 动作演示法

利用动作进行现场演示语法点。利用动作演示(其实是在所有的上课过程中)时老师要充分利用表情,比如“犹豫”、“烦躁”、“叹气”等。如讲解趋向补语“上来”、“上去”、“出来”、“出去”、“进来”、“进去”“下来”、“下去”时,老师就可以通过动作来演示,边做动作边说出带趋向补语

的句子。再比如介绍结果补语“开、上”等时，老师就可以做拉开、拉上窗帘、打开或关上窗户等动作。然后边说边板书，达到让学生明白的目的。

(五) 图解法

对一些抽象的不容易理解的语法项目，我们还可以采取图解法来帮助学生理解。这种方法可使抽象难懂的语法变得浅显易懂，使呆板的讲解变得生动活泼，从而激发学生学习的积极性。

(六) 举例法

对于一些比较抽象的语法项目，采用实物道具和动作演示等的办法都不很奏效，此时，我们可以采用事例或例句来展示意义，让学生自己来体会。这种方法针对性强，学生感兴趣，充分调动学生，容易理解和记忆。

二、结语

对外汉语语法教学的方法可以有很多，在教学过程中，单纯使用一种教学方法的情况很少，即使在同一堂课，也不能只使用同一种方法。多数情况下是几种方法都用，或者以某一种方法为主，其他方法为辅。^[5]另外，不同的教学容所使用的教学方法是不同的，同样的教学容也可以使用不同的教学方法。只有多种教学方法相结合搭档，才能够把原先枯燥无味的语法教得生动活泼，从而提高学生学习语法的积极性，更好地让学生学好汉语。

参考文献

1. 齐沪扬 (2005). 《对外汉语教学语法》. 复旦大学出版社
2. 黄晓颖. (2008). 《对外汉语课堂教学艺术》. 北京语言大学出版社
3. 朱德熙. (1999). 《汉语》 [M]. 商务印书馆
4. 卢福波. (2004) 《对外汉语教学语法研究》，商务印书馆
5. 刘询. (2007). 对外汉语教育学引论[M]. 北京: 北京语言大学出版社

Ye Luan

*Chinese volunteer teacher, State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D Ushynsky”
Odesa, Ukraine*

EXPLORATION OF TEACHING CHINESE CHARACTERS TO FOREIGNERS

Grammar is one of the three elements of language, and grammar teaching is the focus of teaching in various languages. In the teaching of Chinese grammar as a foreign language, according to the teaching content and the characteristics of the students, flexible use of various teaching methods such as object prop method, dialogue method, demonstration method, and comparison method can enable students to learn Chinese more effectively.

Key words: *Teaching Chinese as a foreign language, grammar teaching methods, teaching methods.*

莫尔贡·亚历山大·亚历山德罗夫娜
乌克兰南方师范大学翻译理论与应用语言学系实习讲师，
教育系博士，
乌克兰，敖德萨

基于能力的方法，在多元文化环境中专业培养未来的语言学家

关键词：多元文化环境；语言学家；能力；专业人才培养

随着近年来中国社会发展水平的全面提升，汉语在国际交流中的地位逐渐提高，中国汉语言文化作为最基本也是极其重要的社会因素逐渐引起人们的关注。特别是在当前的多元文化的背景下，高等教育机构的中国汉语言文学专业面临着很大的挑战，因为其承担着对未来的语言学家的培养工作。一个国家发挥综合优势的重要途径就是文化建设的顺利发展，这也是国家软实力的重要组成部分，未来的语言学家应具备多方面能力，其专业素质的高低体现了民族精神和发展方向，这也是当前教育整体水平提高的重要体现之一。

结论及讨论：

一、多元文化背景下语言专业人才培养遇到的困境

在多元文化主义的背景下，各种文化在相互渗透并相互影响当中。这不仅增加了学生在文化选择过程中可能出现的不确定性，而且使语言教学变得困难。首先，在现代教育模式中，许多学生受到外国语言文学的影响，彰显了许多学习目标，却忽略了传统文化在教育体系中的重要性。中国语言文学中包含大量的文化含义，使一些生活在不同的家庭背景和社会阅历的学生难以理解课程的内容。有些学生尝试用简单的方式表达汉语言文学，反而违反了汉语言的专业规范性；其次，随着科技信息的进步和新文化的出现，语言文学教育跟不上文化变迁的速度，无法满足实践教育的需要。而且在教学过程中，过分关注指导的规范性，而忽略了学生的学习热情和自觉性发展；最后，明确未来的语言学家的专业培养的目标和方法，汉语言文学的专业教学不仅要注意学生的专业知识的获取，还要注意学生应用汉语言文学知识的能力，且最终的目的，是要做到汉语言文学的文化遗产。

二、针对多元文化背景下对未来语言学家的专业培养的思考

1、加强实践教学。教育见习、试讲和实习都是汉语言文学专业的实践内容。多元文化背景下的汉语言文学教学想要更上一层楼，必须做到以实际应用为目标，以培养就业能力为主导，理论课与实践课的课时要成正比例进行。还要加强实践教学课时的设置，保证学生有足够的时间进行实践教学能力的训练。可以将实践教学内容分为三个层次，包括基本技能训练、综合强化技能训练和专业技能训练等，创建完善的实践教育体系。

2、促进文化遗产。中国的文言文、诗词歌赋等都是历史的见证者与记录者，也是中国古典文化的精华所在。为了促进我国汉语言文学的健康发展，需要加强学生对汉语言文学知识的汲取，保证汉语言文学的传承与发展，逐渐转变人们对汉语言文学的看法，充分借鉴西方文学教育经验，从教育入手，让国人更

加了解中国古典文化，促进我国汉语言文学的健康发展；各大院校应加大对汉语言文化专业课程的设置，更应注重培养学生的语言交际能力、文学审美能力以及写作能力，加强学生汉语言文学的素养，提高他们的汉语自豪感，让其成为汉语言文化的传承者，使其在今后的工作中可以自发的担任汉语言文化的传播者，保证在多元文化背景下，汉语言文学的健康可持续发展。

三、提高跨文化交际能力，并发扬中华民族传统文化

跨文化交际能力的培养对于未来的语言学家极其重要，也是语言文化相关的专业人才培养方案中必须具备的一种重要素养，其作为一种综合能力在社会中越来越得到认可和重视，并在语言文化传播及对外汉语教学中起着不可小视的作用。对于未来的语言学家来讲，应将跨文化交际能力的提升落实在各个方面：首先，跨文化交际能力要求语言学家能够至少熟练掌握一门外语，用于语言文化方面的研究和交流；其次，了解他国相关的文化，并做到尊重他国的文化，反对民族虚无主义，反对文化沙文主义；再次，语言学家在跨文化交际中还应掌握一定的交际策略，这是其自身跨文化交际能力不可或缺的一部分，“交际策略”是指交际者根据实际情况即在交际条件不充足的情况下而采取的应变措施，如回避、协调和宽容等。

语言工作者还应将中华文化的传承作为自己的职责之一，语言学家们不应只专注于语言文字方面的知识及研究，从而忽视对本土文化的理解及传统文化的传播。未来的语言学家不仅要讲汉语世界化，还要将具有悠久历史的中华民族传统文化发扬光大。在当代，文化已成为国家和民族凝聚力和创造力的标志，它更能体现国家的软实力，因此语言工作者们在学习和工作中，不但要大力推广汉语，还要发扬和传播中华民族传统文化，提高文化软实力，从而提高我国的国际地位。

在当今世界文化多元化发展的总趋势下，语言学家在传播汉语文化过程中扮演着重要角色，必须系统掌握中国本土文化常识、世界文化常识、中外文化差异等基本知识。作为未来的语言学家，对中国文化知识的学习不能仅限于潜移默化的自然习得，因为如果没有有意识的规范学习，身处本民族文化中的人依然会存在不同程度上的缺失，具体则表现为知识面狭窄，对民族文化的精神和内涵不能准确把握，文化主体意识薄弱。因此，笔者认为在培养语言学家专业知识的同时，也应当注重培养其中华文化素养，鼓励他们发掘中华文化之美，激发他们对中华文化的由衷热爱，系统掌握中国文化的发展历程，如此才能够使他们在学习工作过程中发自内心地、自觉地传播中国文化。具体方法可以体现为以下几方面：第一，在学校的教育中开设有关中华传统文化的相关课程，如剪纸、茶艺、书法等，系统的介绍我国传统文化知识，并辅以实践课；第二，结合文化教学，在真实的课堂中多多引入文化方面的内容，统筹兼顾文化传播和语言研究。

结语：

一个未来的语言学家应具备的技能是多方面的，不仅要提高自己的语言文化相关的专业知识，具备良好的汉语表达能力；还要掌握相关的教育理论知识、基本的教育技能，以及一定的外语表达能力；更要提高跨文化交际能力，

以及对中国本土文化的理解，并大力传播中华民族传统文化。具体应做到：第一，强化专业素质，提升语言技能；第二，增强学习意识，树立终身学习思想；第三，增强创新意识，顺应时代发展需要；第四，强化民族意识，传播中华民族传统文化。总而言之，在多元文化的大环境下，未来的语言学家应做到全方位的提升自己的专业能力，使得语言文化研究和中华文化的传播取得良好的发展态势，并且要做到与时俱进，让自己更适应新时期的文化现状，更适应新时期的发展脉搏和趋向。

参考文献

1. 吕文娇. (2018). 对外汉语文化教学探究——评《对外汉语教育学引论》[J]. 中国教育学刊:143.
2. 胡苑姗.(2020). 汉语国际教育专业学生海外学习经历与跨文化交际能力培养的相关性研究[J]. 西南林业大学学报(社会科学),4(01):102-105.
3. 王端. (2015). 汉语国际教育本科专业人才跨文化交际与传播能力培养研究[J]. 现代语文(学术综合版),(09):97-99.
4. 朱志平.(2020). 论“国际汉语教师教育者”的国际视野[J]. 河北师范大学学报(教育科学版), 22(01):39-45.
5. 骆仁能,曾建松.(2019). 汉语国际教育专业学生跨文化意识培养[J]. 文化学刊,(11):199-203.
6. 林迪. (2019) 多元文化背景下汉语言文学专业教学思考[J]. 中国多媒体与网络教学学报(中旬刊)(01): 74-75+83.
7. 高欣. (2018) 多元文化背景下汉语言文学专业教学改革探析[J]. 才智, (36): 2.

Aleksandra Morhun

*Trainee teacher of the Department of Translation, Theoretical and Applied Linguistics
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
Odesa, Ukraine*

THE COMPETENCE-BASED APPROACH TO PROFESSIONAL TRAINING OF THE FUTURE LINGUISTS/INTERPRETERS IN A MULTICULTURAL ENVIRONMENT

In recent years, with the overall improvement of China's social development, the status of Chinese in international exchanges has gradually increased. As the most basic and most important social factor, the Chinese language and culture have gradually attracted people's attention. Especially at the current multicultural background, the Chinese language and literature as the major in higher education institutions is facing great challenges, and it gives necessary requirements to the training of future linguists/interpreters. An important way for a country to exert its comprehensive advantages is the smooth development of cultural framework, which is also an important part of the country's soft power. The future linguists/interpreters should possess many skills, since their professional quality portfolio reflects the national spirit and development directions. In addition, it is an important manifestation of the current improvement at the overall level of education development.

Keywords: *multicultural environment, interpreter, linguist, professional talent training.*

Орехова Лариса Іванівна

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової
м. Одеса, Україна*

Лісовська Раїса Костянтинівна

*доцент кафедри іноземних мов
Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової
м. Одеса, Україна*

Ричка Тетяна Іванівна

*доцент кафедри іноземних мов
Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової
м. Одеса, Україна*

ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІНОФОНІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ ЗВО

Ключові слова: граматична компетенція, інофони, музиканти.

Входження України до світового ЕС, інтенсивний розвиток міжнародних відносин вимагають фахівців, які здатні працювати та спілкуватися з людьми, що розмовляють різними мовами та мають різні традиції. Модернізація вищої професійної освіти зумовила пошук ефективних шляхів кваліфікованої підготовки інофонів нефілологічних ЗВО. Саме тому перед викладачами постає завдання змінити підхід до викладання російської, української, англійської, італійської як іноземних мов. Досвід роботи з інофонами доводить, що вони часто допускають велику кількість помилок у вживанні багатьох граматичних явищ, мають певні труднощі з ситуативним використанням граматичних форм.

Вивчення наукових досліджень у галузі методики викладання іноземної мови дозволило виявити ряд суттєвих протиріч: 1. Підвищення вимог до фахівця, що повинен кваліфіковано володіти іноземною мовою, і використання традиційних, стандартних технологій навчання. 2. Підвищення вимог до рівня володіння іноземною мовою за професійним спрямуванням. 3. Об'єктивні труднощі оволодіння деякими складними граматичними явищами іноземної мови і необхідність володіння програмним граматичним матеріалом на достатньому рівні, що забезпечує реальне спілкування в навчальних і реальних ситуаціях. Зазначені вище суперечності обумовлюють необхідність теоретичного осмислення і практичного застосування системного, особистісно-діяльнісного, свідомо-контрастивного й комунікативно-когнітивного підходів щодо оволодіння іноземною мовою за професійним спрямуванням. Тому формування іншомовної комунікативної компетенції стало головною проблемою сьогодення. Отже, актуальність даного дослідження визначається необхідністю створення моделі формування комунікативної граматичної компетенції з урахуванням специфіки професії музиканта, систематизації методичних прийомів і засобів, розробки комплексу завдань, спрямованих на формування і розвиток комунікативних граматичних навичок і вмінь.

Формування граматичної компетенції, необхідної для здійснення професійної комунікативної діяльності музиканта в майбутньому, належить до найактуальніших завдань методики викладання іноземної мови у немовних вузах, оскільки рівень підготовки інофонів-музикантів має бути достатньо високим, аби надати їм можливості для грамотної мовленнєвої професійної взаємодії, необхідної для ведення перемовин, участі у ділових зустрічах, презентаціях, підтримання контакту під час розмови тощо.

Граматична компетенція, що є складовою частиною лінгвістичної, передбачає: 1) знання граматичних одиниць як носіїв узагальнених граматичних властивостей, а також засобів вираження граматичних значень; 2) добре володіння граматичними поняттями; 3) контрастивність знань, отриманих на основі порівняльної типології рідної та іноземної мови, що вивчається; 4) уміння адекватно використовувати граматичні явища іноземної мови в різних ситуаціях спілкування для вирішення різних комунікативних завдань. У процесі виконання комплексу дій з оволодіння граматичними явищами повинна бути сформована ціла система навичок і вмій. У цю систему можуть увійти: а) навички вибору мовних явищ та їх граматичне структурування; б) правильне комбінування досліджуваних явищ у складі пропозиції; в) їх морфологічне оформлення; г) уміння вживати граматичні явища в мовному спілкуванні для передачі певних значень.

Методика навчання граматичному аспекту будувалася в цілому на поєднанні прийомів із двох підходів: свідомо-контрастивного та комунікативно-когнітивного. Саме тому доцільно приділити увагу комунікативній граматиці, яка вивчає не структуру мови, а розробляє закономірності використання граматичних конструкцій мови, що існують, з метою комунікації. Необхідно враховувати, які з існуючих граматичних моделей підходять щодо використання в кожній конкретній ситуації для вираження думок і комунікативних намірів. Тим, хто навчається, необхідно оволодіти граматиною у дії, оволодіти алгоритмами, які дозволяють практично використовувати ці правила у мовленні.

Навчання граматиці сьогодні неможливе без урахування комунікативного аспекту, тобто закономірностей уживання досліджуваних граматичних явищ у ситуаціях вербального спілкування. Комунікативний підхід щодо дослідження граматичних явищ, а також і до їхнього навчання в сучасній науці розуміється по-різному. Традиційно комунікативність у методиці навчання мови, його граматичного аспекту, розуміється як вирішення різних комунікативних завдань. У нових методичних дослідженнях підкреслюється необхідність комунікативного та когнітивного аспектів при навчанні граматиці. Когнітивним аспектом виступає процес формування розумових зв'язків, а комунікативним – формування мовних граматичних навичок і вмій. Навчання граматиці в рамках комунікативного підходу базується на врахуванні професійних потреб інофонів, психологічній установці, співпраці викладача і студентів, усвідомленому характері навчальної діяльності. Оптимізація навчання комунікативної граматики досягається завдяки поетапному закріпленню функцій граматичних категорій у ситуації спілкування іноземною мовою. Високі результати в навчанні граматиці забезпечуються комплексом граматичних завдань, що спрямовані на

формування комунікативної граматичної компетенції.

Аналіз досліджень вітчизняних і зарубіжних методистів, що розглядають навчання комунікативно-орієнтованій граматиці як поетапний процес, дозволив вивести алгоритм формування комунікативної граматичної компетенції в інофонів-музикантів, який складається з чотирьох кроків: 1) презентація, 2) мовна практика, 3) комунікативна практика, 4) зворотній зв'язок. Виділення таких кроків алгоритму обумовлено цілями навчання іноземної мови як професійно-значущого компоненту навчання. Введення досліджуваного граматичного матеріалу починається з його презентації в адекватному контексті. Під час навчання увага акцентується на функції та формі досліджуваного граматичного явища, що сприяє формуванню граматичної навички. Комунікативна практика спрямована на розвиток і вдосконалення комунікативних граматичних навичок і вмінь. Підсумком роботи є сформованість певних граматичних навичок, рівень якої визначає останній крок алгоритму – зворотний зв'язок [2]. Кожному кроку алгоритму властиві певні завдання, спрямовані на вирішення конкретного завдання. Під час мовної практики використовуються такі завдання, як: 1) заповнення прогалін відповідною граматичною формою; 2) трансформація; 3) заповнення прогалін з множинним вибором / без варіантів (за змістом); 4) побудова пропозицій шляхом поєднання слів з колонок; 5) відтворення автентичних діалогів у парах і складання діалогів за аналогією; 6) драматизована пародія; 7) робота зі змістом тексту; 8) трансформація тексту; 9) використання пісень і поезій; 10) рольова гра з запропонованими ролями. Серед завдань, що входять до комунікативної практики найбільш ефективними є: 1) завдання з інформаційними прогалинами; 2) завдання з вибору вирішення питання; 3) завдання з «незакінченим фіналом»; 4) закінчення пропозицій/ текстів; 5) завдання на послідовність складових частин тексту; 6) рольові ігри; 7) завдання на імпровізацію – уявні ситуації; 8) завдання на ведення бесіди за ілюстраціями/ схемами; 9) різні варіанти переказу змісту тексту; 10) створення оригінальних історій на базі тексту з подальшим обговоренням у групі; 11) завдання на перекодування інформації; 12) ігри з проблемно-орієнтованими завданнями. Особливістю таких завдань є їх комунікативна спрямованість, яка виражається в парній і груповій роботі інофонів-нефілологів.

Одже, комунікативно-орієнтоване навчання граматиці дозволяє створити сприятливі передумови для свідомого засвоєння інофонами мовних граматичних структур, підвищити мотивацію, розширити можливості їхнього мовлення як при обговоренні текстів фахового спрямування, так і при створенні навчальних комунікативних ситуацій.

Література (References)

1. Voitsekhovska, T. S. (2010). Formation of foreign language communicative competence in students of economic specialties. *Focus of speech. Scientific and practical journal*, No. 1. University of Economics and Law "KROK", 10–14.
2. Hryniuk, H. A. (2006). Stages of formation of foreign communicative competence in students of economic specialties. *Foreign languages*, No.2, 22–27.

Руденко Юлія

*доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна*

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ключові слова: педагогічний супровід, майбутні вихователі, дистанційне навчання

Актуальність дослідження визначається необхідністю розробки педагогічного супроводу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах дистанційного навчання. Процес переорієнтування, трансформації вищої освіти в умовах сьогодення неможливий без використання інноваційних, інформаційно-комунікаційних технологій. Реалізація дистанційного навчання з використанням програми Microsoft Teams та платформи Office 365 надає можливість використання новітніх технологій у викладанні фахових методик, уможливорює педагогічний супровід у підготовці майбутніх вихователів. Цей програмний продукт побудовано відповідно до стандартів інформаційних освітніх послуг, що надає доступ до майбутнім вихователям доступ до численних електронних ресурсів, необхідних для опанування необхідної інформації. Використання платформи Microsoft 365 надає викладачам вищої школи розміщувати в межах програми матеріали будь якої складності (презентації, відео-лекції, відео – презентації, що створені студентами, електронні підручники, довідковий матеріал для підготовки до практичних, лабораторних занять, посилання на ютуб – канали з актуальною інформацією для вивчення тієї чи тієї теми в межах курсу. Використання означеної платформи дозволяє також проводити оцінювання програмних результатів навчання в процесі вивчення дисципліни (поточне тестування, модульне тестування, підсумкове тестування тощо). Використовуючи програмне забезпечення Microsoft Teams та платформу Office 365 можливим є проведення лекційних, практичних, лабораторних занять з фахових методик, організація ефективного навчання, які на стаціонарному так і на заочному відділенні. Завдяки своїм функціональним можливостям програмне забезпечення Microsoft Teams широко використовується вищими навчальними закладами для корпоративного навчання викладачів університету.

Проблеми упровадження технологій дистанційного навчання, розробка електронних курсів з використанням інформаційних систем та питання дослідження щодо використання в освітньому процесі електронного навчального середовища Microsoft Teams в практику електронної (дистанційної) освіти висвітлені у працях сучасних учених: А. М. Андреев, А. В. Андреева, А. М. Анісімов, В. Ю. Биков, В. М. Кухаренко, Н. В. Морзе, Ю. В. Триус, А. В. Хуторський та ін. Однак нині поки що недостатньо приділено уваги питанню підготовки майбутніх вихователів ДНЗ саме з допомогою електронної системи Microsoft Teams.

Методи які були використані під час дослідження: аналіз, синтез, практичні методи (анкетування, тестування тощо).

Результати і обговорення. Порушуючи проблему використання віртуальної платформи Microsoft Teams як частини пакету Office 365 слід зауважити, що перед організацією навчального процесу студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» нами було проведено низку супроводжуваних заходів, з метою ознайомлення студентів зі специфікою роботи на платформі: можливості сервісу; принципи побудови on-line середовища для дистанційного навчання; надання практичних умінь і навичок роботи на платформі(уміння створити власний кабінет (теку) для розміщення матеріалів практичних, лабораторних занять, індивідуальних навчально-дослідних завдань, самостійної роботи; уміння організувати вебінари на платформі); створення спільної бібліотеки навчальних документів та матеріалів, та організація роботи з ними; специфіка організації дистанційної комунікації між учасниками навчального процесу; організація контролю якості навчання, створенні опитувань, тестів; ведення обліку результативності навчання (модульне, підсумкове тестування) тощо.

Висновки. В процесі проведення дослідження було з'ясовано, що проведення попередньої роботи та педагогічний супровід під час організації роботи на платформі Microsoft Teams значно підвищив результативність та ефективність навчального процесу, дозволив з максимальною ефективністю побудувати індивідуальну траєкторію професійного зростання майбутніх вихователів ЗДО.

Література (References)

1. Osina T. I. (2005) "Methodology for using video recording in rhetoric lessons", Ph.D. dissertation, Moscow Pedagogical State University, Moscow.(in Russian).
- 2.Ministry of Education and Science of Ukraine (2019, May. 29). Order No. 749, Regulations on electronic educational resources. [Online] Available: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re33637?an=1>.(in Ukrainian).
- 3.Verkhovna Rada Ukrainy (2013, April 25). Order No466, On the Approval of the Provision on Distance Learning. [Online]. Available: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18> (in Ukrainian)
4. Verkhovna Rada Ukrainy (2017, September 5). Law No38-39, On Education, part 1, p.9. [Online]. Available: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (in Ukrainian) [14]M.I. Pentyliuk et al., Glossary Directory in Ukrainian linguistics and didactic. Kyiv, Ukraine: Lenvit, 2015. (in Ukrainian).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Аккурт Владислава Євгенівна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Богуш Алла Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувачка кафедри теорії і методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Го Хайянь – волонтер Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (провінція Шенсі, КНР)

Гриценко Вікторія Ігорівна – викладач німецької мови кафедри германських і східних мов та перекладу факультету лінгвістики та перекладу Міжнародного гуманітарного університету (м. Одеса, Україна)

Березовська Людмила Іванівна – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Дерік Ілона Морисівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Дудоладова Альона Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. (м. Харків, Україна)

Дудоладова Ольга Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. (м. Харків, Україна)

Ердогу Сефахат – викладач-стажист кафедри західних і східних мов та методики їх навчання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Княжева Ірина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Корольова Тетяна Михайлівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Лемберський Олександр Юрійович – викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Лісовська Раїса Костянтинівна - доцент кафедри іноземних мов Державного закладу «Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової» (м. Одеса, Україна)

Луань Є – волонтер Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (пров. Ляонін, КНР)

Лю Їге – викладач Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (провінція Хенань, КНР)

Моргун Олександра Олександрівна – аспірант кафедри педагогіки, викладач-

стажист кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики, фахівець Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Олійник Оксана Степанівна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (м. Кропивницький, Україна)

Орехова Лариса Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Державного закладу «Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової» (м. Одеса, Україна)

Попова Олександра Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики, декан факультету іноземних мов, співдиректор Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» від українського боку (м. Одеса, Україна)

Ричка Тетяна Іванівна – доцент кафедри іноземних мов Державного закладу «Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової» (м. Одеса, Україна)

Руденко Юлія Анатоліївна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Соріч Ростислав – здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 035 Філологія Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Стоянова Тетяна Володимирівна – кандидат філологічних наук, викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені

К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Си Хунган – магістр філологічних наук, доцент Харбінського інженерного університету (м. Харбін, КНР), викладач-стажист слов'янського мовознавства Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Сюй Яодань – волонтер Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Ляонін, КНР)

Цзоу Сінге – викладач Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (провінція Шаньдун, КНР)

Цзя Сінь – викладач міжнародної освіти Харбінського інженерного університету (м. Харбін, КНР), викладач Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Цун Ченцзюй – викладач-стажист кафедри західних і східних мов та методики їх навчання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», співдиректор Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» (м. Харбін, КНР)

Чжао Жуйчень – волонтер Освітньо-культурного центру «Інститут Конфуція» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (пров. Ляонін, КНР)

Шерстюк Ольга Ігорівна – кандидат технічних наук, доцент кафедра філології, старший викладач Одеського національного морського університету (м. Одеса, Україна)

Юмрукуз Анастасія Анатоліївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри західних і східних мов та методики їх навчання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Юхимець Світлана Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент

кафедри «Філологія» Одеського національного морського університету
(м. Одеса, Україна)

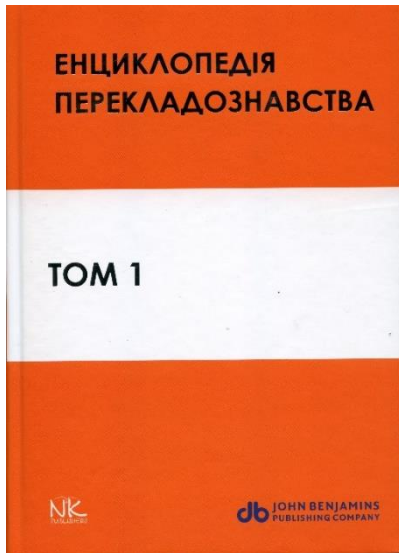
Ян Цзяле – викладач-стажист кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Харбін, КНР)

Ярова Лариса Олегівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (м. Кропивницький, Україна)

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА –

НЕПЕРЕСІЧНА ПОДІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

Енциклопедія перекладознавства / пер. з англ., за ред. О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Том 1. Вінниця : Нова книга, 2020. 552 с.

В українському перекладознавстві сталася непересічна подія – побачив світ перший том «Енциклопедії перекладознавства», переклад першої частини англomовного чотиритомника *Handbook of Translation Studies*, виданого за редакції Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара в одному з найвідоміших у світі видавництв літератури з перекладознавства «Бенджамінз». На сайті згаданого видавництва подано переклади окремих статей цього видання різними мовами (німецькою, французькою, іспанською, італійською, російською, китайською та іншими), однак найбільшими за обсягом є переклади саме українською мовою. Робота з перекладу згаданого видання здійснюється за координації Всеукраїнської спілки викладачів перекладу, президент Спілки – Леонід Черноватий, офіційний координатор проєкту – Олександр Кальниченко (обидва репрезентують кафедру перекладознавства імені Миколи Лукаша Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна). Оскільки користування згаданим сайтом є платним, це певним чином обмежує можливості широкого охоплення усіх зацікавлених осіб в Україні, а тому поява друкованого видання українською мовою, здійсненого за сприяння вінницького видавництва «Нова книга», значно розширює можливості доступу до цінного довідкового джерела перекладознавців, студентів і викладачів філологічних та перекладацьких відділень (факультетів) закладів вищої освіти, аспірантів, фахівців, які прагнуть розширити власні знання у сфері перекладознавства, а також перекладачів.

Перший том охоплює статті таких відомих спеціалістів у даній сфері як Ампаро Уртадо Альбір, Фабіу Альвес, Мері Снел-Горнбі, Ів Гамб'є, Даніель

Ґуадек, Люк ван Дорслар, Дороті Келлі, Маріанн Ледерер, Кірстен Малмк'єр, Крістіана Норд, Алешандра Асіш Роза, Крістіна Шефнер та інших. Розглядається широке коло питань: історія перекладу; зміст понять «переклад», «адаптація», «автопереклад», «перекладознавство», «трансфер» і «трансферні студії»; аналізується динаміка змін змісту перекладознавства та його різноманітні підходи (дескриптивний, прикладний, інтерпретативний, когнітивний, функціональний); аналізуються різні аспекти перекладу (його релевантність, норми, одиниці, стратегії і тактики, множинність, відкритість і закритість), його зв'язки з мультлінгвізмом, семантикою, семіотикою, філософією, герменевтикою, гендерними факторами, етикою, етнографією, соціологією, термінознавством, глобалізацією; оглядаються такі питання художнього перекладу як вплив полісистемної теорії, постколоніальні літератури, цензура, особливості передачі змісту дитячої літератури, драматургічних творів, гумору й коміксів; окреслено проблеми галузевого (політичного, технічного, комерційного, наукового, релігійного, юридичного) та усного перекладу (з аркуша, послідовний, синхронний, аудіовізуальний, закадровий, опосередкований, конференц-переклад, дублювання, субтитрування, медіа-переклад, для потреб громади, в соціальній сфері; переклад жестових мов); зауважуються питання новітнього змісту перекладацької діяльності, зокрема, застосування інформаційних технологій (перекладацький інструментарій, використання Інтернету, автоматизований і машинний переклад, корпуси, локалізація), нетворкінг та діяльність перекладачів-волонтерів; розглядаються зміст процесу перекладу та інструменти його дослідження (протокол «Міркуй уголос»), якість перекладу й класифікація перекладацьких помилок, а також проблеми методики навчання перекладу (компетентність, програма навчання та план навчального процесу) і ролі перекладу в навчанні іноземних мов.

Видання є актуальним, зважаючи на певний брак якісної перекладознавчої довідкової літератури українською мовою, воно знайомить з теоретичними моделями Західного перекладознавства і може бути особливо корисним для підготовки майбутніх перекладачів, аспірантів та перекладознавців.

Варто зазначити, що рецензована робота є по-справжньому загальноукраїнським проєктом. Хоча переклад статей першого тому здійснено переважно викладачами кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша (Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна) та кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура (Львівський національний університет імені Івана Франка), завдяки об'єднаним зусиллям Всеукраїнської спілки викладачів перекладу, окремі статті перекладали також викладачі Київського університету імені Бориса Грінченка, Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, Національного університету «Львівська політехніка», Східноєвропейського національного університету (м. Луцьк), Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», Дніпровського університету імені Альфреда Нобеля. Хочеться сподіватися, що при підготовці до видання наступних томів географія перекладачів ще розшириться.

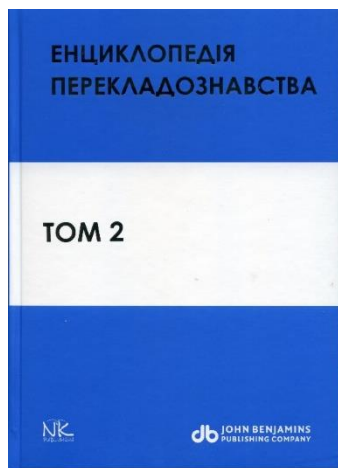
Перший том «Енциклопедії перекладознавства» – це солідне за обсягом (45,67 ум. друк. арк.) і змістом (74 статті) видання з відмінною поліграфічною якістю: тверда обкладинка з естетично привабливим дизайном, приємна кольорова гама, офсетний папір і друк роблять його використання не тільки корисним, але й приємним, за що варто окремо подякувати видавництву «Нова книга».

Зважаючи на широкий діапазон проблем, які розглядаються в першому томі, та пам'ятаючи про його суттєве розширення в подальших трьох томах, можна без вагань рекомендувати це видання студентам, викладачам, аспірантам і перекладознавцям як джерело важливої довідкової інформації й основу для критики та побудови власних теоретичних концепцій. Для зручності користування, доцільно було б додати в наступних томах предметний покажчик.

*Олександра Попова,
доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»*

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА (ТОМ 2): РОЗШИРЕННЯ ВЕКТОРІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

Енциклопедія перекладознавства / пер. з англ., за ред. О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Том 2. Вінниця : Нова книга, 2020. 276 с.

Видавництво «Нова книга» порадувало публікацією другого тому «Енциклопедії перекладознавства». Як уже згадувалося, робота з його перекладу здійснюється за координації Всеукраїнської спілки викладачів перекладу, президент Спілки – Леонід Черноватий, офіційний координатор проєкту – Олександр Кальниченко (обидва репрезентують кафедру перекладознавства імені Миколи Лукаша Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна).

Перекладознавство є достатньо розвиненою наукою і потребує відповідного структурування накопичених, але, певною мірою, фрагментарних знань з метою їх систематизації та організації. Ідеальними інструментами для досягнення цієї мети є словники, підручники, енциклопедії та інші довідково-інформаційні матеріали, складання яких, таким чином, є важливим завданням на даному етапі. Останніми роками з'явилося кілька видань такого типу. Навіть якщо йдеться лише про англomовні публікації, то варто згадати хоча б впливові «Енциклопедія перекладознавства» видавництва «Рутледж» (*Routledge Encyclopedia of Translation Studies*) (редактори Мона Бейкер і Габрієла Салданья) та «Оксфордський довідник з перекладознавства» (*Oxford Handbook of Translation Studies*) (редактори Кірстен Малмк'єр і Кевін Віндл). Однак навіть серед цих поважних видань виділяється чотиритомна праця *Handbook of Translation Studies* (редактори Ів Гамб'є та Люк ван Дорслар, видавництво «Бенджамінз»), рецензія на український переклад другого тому якого пропонується вашій увазі.

По-перше, рецензована праця, як в оригіналі, так і в українському перекладі, доступна не лише в паперовому, але і в електронному варіантах (див. <http://www.benjamins.nl/online/hts/>). Останній відкриває революційні можливості

в перехресних посиланнях, дозволяючи доступ через гіперпосилання до джерел, що виходять за межі власне видання, що рецензується, і створюючи небачені інформаційні перспективи для дослідників за допомогою такого потужного інструмента. З іншого боку, паперовий варіант є більш звичним і навіть зручнішим для багатьох потенційних читачів, які з тих чи інших причин не мають доступу до Інтернету або не готові додатково платити за користування його ресурсами, зокрема й рецензованим виданням.

Другий том включає 35 статей, поданих за абеткою, кожна з яких містить посилання на інші статті як другого, так і першого томів видання, список літератури та (у деяких випадках) перелік додаткових джерел.

Серед 36 авторів статей найбільше (8) представників англійських (Лестер, Манчестер, Східна Англія, Ньюкасл, Ворвік, Портсмут, Йорк, Астон), фінських (5: Східної Фінляндії, Турку – 2, Гельсінкі – 2) та бельгійських (4 – усі з Льовена) університетів. Широко представлено й фахівців з інших європейських (Іспанія, Італія, Ірландія, Німеччина, Нідерланди, Норвегія, Словенія, Швейцарія, Швеція, Туреччина) та неєвропейських (Ізраїль, Канада, США) вищих закладів освіти.

Проблематика другого тому доповнює питання, що розглядалися у першій частині видання (де міститься понад 70 статей), вдало комбінуючи традиційні й новітні підходи до їх аналізу й інтерпретації. До перших, безумовно, належать статті класиків перекладознавства, зокрема, Кайси Коскінен («Інституційний переклад», стор. 46-53), Ендрю Честермана («Перекладацькі універсалії», стор. 141-147) та Гідеона Турі («Проблема перекладу», стор. 169-174). Ці статті не обмежуються простим аналізом відповідних концепцій, а й містять історичний огляд їхнього розвитку.

Тематика інших статей варіюється в широкому діапазоні – від міждисциплінарних зв'язків («Гібридність і переклад», стор. 22–27; «Лінгвістика і переклад», стор. 74–82; «Міноритарні мови і переклад», стор. 194-109; «Нейролінгвістика та усний переклад», стор. 114–118; «Стилістика і переклад», стор. 206–211) до видів перекладу («Дистанційний переклад», стор. 41-46; «Колективний переклад», стор. 54-59), його жанрів («Медичний переклад», стор.

83–88; «Переклад поезії», стор. 127–135; «Переклад реклами», стор. 136–140; «Художній переклад», стор. 225–237), загальнотеоретичних проблем («Гра слів у перекладі», стор. 28–32; «Одомашнювальний та очужувальний переклади», стор. 118–121, «Реалії», стор. 185–190) та багатьох інших.

Переклад статей другого тому здійснено майже виключно викладачами кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура Львівського національного університету імені Івана Франка (18 статей) та кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (15 статей). По одній статті переклали викладачі Дніпровського університету імені Альфреда Нобеля та представник відділення ООН у Відні.

Хоча другий том «Енциклопедії перекладознавства» за обсягом (22, 68 ум. друк. арк.) і змістом (35 статей) вдвічі менший за перший, однак він є солідним виданням з відмінною поліграфічною якістю: тверда обкладинка з естетично привабливим дизайном, приємна кольорова гама, офсетний папір і друк залишають позитивне враження, за що ще раз варто подякувати видавництво «Нова книга».

Приємно зазначити, що упорядники дослухалися до наших рекомендацій у першій рецензії і додали до другого тому предметний покажчик, який включає посилання і на статті першого тому, що робить користування довідником набагато зручнішим. Незважаючи на спорадичні відхилення у транскодуванні деяких власних назв (наприклад, *Ganna* замість *Hanna* (стор. 83) та *Жауме* замість *Хауме* (стор. 83)), другий том «Енциклопедії перекладознавства», безперечно, потішить її прихильників, яких чимало з'явилося після публікації першої її частини, і які з нетерпінням чекають виходу в світ наступних томів цього цікавого й корисного видання.

Олександра Попова,
доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Підписано до друку з оригінал-макета 28.02.2020.
Формат 60×84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 6,04. Ум. друк. арк. ____.
Тираж 300 прим.
Різографія.

Надруковано з готового оригінал-макету.

Видавництво «Харбінський інженерний університет»
м. Харбін, вул. Наньтон, 145-1, район Наньган, 150001, КНР